

Petak, 19. avgust 2005.
Svedok Šaban Fazliju (Shaban Fazliu)
Svedok Vojislav Šešelj
Otvorena sednica
Optuženi je pristupo Sudu
Početak u 9.00 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Sakson (Saxon).

UNAKRSNO ISPITIVANJE: TUŽILAC SAKSON

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Gospodine, sećate li se da ste juče Pretresnom veću rekli da ste kao šumar bili deo tradicije prijavljivanja krivičnih dela na Kosovu? Sećate li ste da ste to rekli?

SVEDOK FAZLIJU – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Kako bih bio pravedan prema vama i prema optuženom, moram da kažem da sam sinoć nešto saznao što želim sada da podelim sa vama. Tužilaštvo je telefonom razgovaralo sa Fljorimom Krasnićijem (Florim Krasniqi), to je jedan od svedoka Tužilaštva u ovom Predmetu. Gospodin Krasnići je potvrdio da šumari na Kosovu tradicionalno sarađuju sa policijom. Dakle, to je u skladu s vašim svedočenjem. I zato iz razloga pravednosti želim to da prihvatim i potvrdim za zapisnik danas. Juče ste vi, takođe, svedočili da biste ponekad, kad biste videli ljude sa ilegalnim oružjem ili drugim protivzakonitim stvarima, da biste pozvali policiju, to je tačno, zar ne?

SVEDOK FAZLIJU – ODGOVOR: Naravno. Sve što je bilo protivzakonito, o svemu tome bismo mi obavestili policiju.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Prema tome, vi biste se poslužili vašim mobilnim telefonom da nešto prijavite.

SVEDOK FAZLIJU – ODGOVOR: Ne. Nismo imali mobilne telefone. Kao što sam ranije rekao, ja bih to prijavio najbližoj policijskoj stanici. Nismo imali mobilne telefone.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Dobro, jedna od osoba kojoj biste nosili vaše prijave u policijsku stanicu u Uroševcu (Ferizaj) bio bi Boban Krstić. On je bio inspektor zadužen za prikupljanje ilegalnog oružja u Uroševcu, zar ne?

SVEDOK FAZLIJU – ODGOVOR: Poznajem Bobana Kršića kao saobraćajnog policajca, tako ga poznajem.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: A s vremena na vreme, kad bi to bilo praktično, vi biste krivična dela prijavljivali Bobanu Krstiću, ona krivična dela za koja ste znali?

SVEDOK FAZLIJU – ODGOVOR: To nije istina.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Boban Krstić imao je 1994. godine jedan veliki problem u vezi sa ubistvom deteta po imenu Fidan Brestovci (Fidan Brestovci). Želite li da nam nešto kažete o tom incidentu? To je bila jedna dosta ozloglašena stvar u području Uroševca?

SVEDOK FAZLIJU – ODGOVOR: Znam za taj incident, jer se on odigrao na terenu koji je bio pod mojom kontrolom, tamo gde sam ja radio kao šumar. To se dogodilo zbog kriminalca Haljita Trstene (Halit Trstena) koji je silovao mnoge žene, a žrtva je bila u tom istom vozilu. Tri dana pre toga bilo je redovnih patrola i pregleda. Ipak, oni se nisu zaustavili ni kod jedne policijske patrole. Taj incident se odigrao, da. I ja sam u vezi s tim incidentom svedočio i pred sudom u Prištini (Prishtine) i počinilac je osuđen.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Kako bismo to objasnili sudijama, budući da oni ne znaju šta se tačno dogodilo, recite nam: Fidan Brestovci bio je jedan sedmogodišnjak koji je bio u automobilu na koji je pucano, na koji je pucao Boban Krstić, taj policajac, zar ne? Recite nam samo da ili ne.

SVEDOK FAZLIJU – ODGOVOR: Kao što sam već rekao, ne mogu da odgovorim na način na koji vi želite da odgovorim. Ja ću da vam odgovorim šta se zaista dogodilo u stvarnosti.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Gospodine, ne treba nam sada to ...

SVEDOK FAZLIJU – ODGOVOR: Haljit Trstana je bio u tom automobilu i imao je oružje.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Gospodine, ne treba nam cela ta priča. Ne želimo da na to potrošimo previše vremena. Ja samo želim da razjasnim da li je u tom incidentu dečak po imenu Fidan Brestovci pogođen metkom i ubijen?

SVEDOK FAZLIJU – ODGOVOR: Tačno je to da je on ubijen, ali pitanje je kako je ubijen.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Fazliju, samo odgovarajte na pitanja.

SVEDOK FAZLIJU: Ja odgovaram na pitanje. Samo kažem kako su se stvari dogodile.

SUDIJA ROBINSON: Ako nam budu potrebni dodatni detalji, onda ćemo da ih zatražimo od vas, ali sada samo treba da direktno odgovarate na pitanja. Ako želite da date dodatne detalje, onda će dodatna pitanja da vam postavi ili zastupnik Tužilaštva ili sudije ili gospodin Milošević, ali u ovom trenutku samo treba da odgovorite na pitanje koje vam je direktno postavljeno.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Kako bi sudije to znale, gospodine, molim vas dozvolite mi da kažem ono šta moram. Kako bi obe strane znale i kako bi Pretresno veće znalo, taj se predmet već spominje u našim dokazima, u dokaznom predmetu 188, to je izveštaj Hjuman rajts voča-a (Human Rights Watch), fusnota 14. Boban Krsić je krivično gonjen za ubistvo tog deteta i osuđen na četiri i po godine zatvora. Da li je to tačno?

SVEDOK FAZLIJU – ODGOVOR: Da, tačno je to da je osuđen na četiri i po godine zatvora.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Međutim, Boban Krsić je nakon žalbe pušten iz pritvora i nikada nije otišao u zatvor i policija ga je unapredila na položaj komandira policijske stanice u Kačaniku (Kacanik), nije li to tačno?

SVEDOK FAZLIJU – ODGOVOR: To ne znam. 1995. godine bio sam u zatvoru. Ne znam da li je on bio komandir ili nešto drugo.

prevodioci: Ispravka prevodioca: 1995. godine bio sam u Prizrenu (Prizren).

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Ne, gospodine, ovo o čemu ja govorim, to su informacije organizacije *Human Rights Watch*, to su dokazi u ovom Predmetu. Zbog čega ste 1995. godine bili u zatvoru, u Prizrenu? Obrišite to pitanje. Moja greška. Izvinjavam se zbog greške, nisam mislio da kažem zatvor, nego Prizren. Recite mi, dakle, da li ste vi bili prisutni tokom tog incidentu kada je u julu 1994. godine ubijen Fidan Brestovci?

SVEDOK FAZLIJU – ODGOVOR: Bio sam svedok. Kao što sam već rekao, bio sam na dužnosti i to se dogodilo 50 metara od mene. Bio sam svedok. Redžep Ljipovica (Rexhep Lipovica) takođe je bio svedok. To je moj prijatelj, civil i on je isto bio svedok onoga šta se dogodilo. Prema tome, kada god je neko svedok nečega, uvek je njegova dužnost da svedoči. Ja sam još juče rekao da govorim samo istinu.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Gospodine, da vam jasno kažem, juče ste nam rekli kako ste vi šumar i kako ste išli šumama i gorama Uroševca i drugih opština i kad biste videli neku protivzakonitu aktivnost, vi biste to prijavili policiji.

SVEDOK FAZLIJU – ODGOVOR: Tako je, naravno, šta god je bilo protivzakonito.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Pa objasnite nam onda kako to da ste vi bili prisutni tokom jedne policijske zasede u koju su ušli građani, kosovski Albanci? Racite nam kako to da ste vi tamo bili prisutni, ako ste bili tek običan šumar?

SVEDOK FAZLJIU – ODGOVOR: Nije to bila zaseda protiv Albanaca, to je bila zaseda protiv kriminalaca, jednog kriminalca koji je već odslužio zatvorsku kaznu i koji je ubijen. Nije to bilo protiv Albanaca uopšte. Tu se radilo o kriminalcu koji je silovao mnogo žena, izvršio mnogo krađa i učinio mnogo toga lošeg. Ja tog čoveka znam još iz detinjstva. A to što su vam dali informacije kako je to njima odgovaralo, ja to ne mogu da komentarišem, zato što ovde govorim pred Pretresnim većem.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Biću malo precizniji: sinoć su i svedok Bajram Bucaljiu (Bajram Bucaliju) i svedok Fljorim Krasnići razgovarali telefonom sa Tužilaštvom. Tužilaštvo ih je kontaktiralo i pitali smo ih o navodima koje ste juče vi izneli protiv njih. Obojica su rekli da u tim navodima nema ničeg istinitog. Međutim, vrlo je interesantno isto tako i to da su obojica, nezavisno jedan od drugog, Tužilaštvu rekli da ste vi učestvovali u incidentu kad je pucano na tog dečaka Fidana Brestovcija. Kako objašnjavate tu koincidenciju?

SVEDOK FAZLJIU – ODGOVOR: Nije tačno da sam ja učestvovao u tome. Da sam ja bio učesnik tog dela i meni bi bilo suđeno. Drugo, Fljorim Krasnići je dobar čovek, ali on je pripadnik OVK (UCK, Ushtria Clirimtare e Kosoves). A kad je reč o Bajramu Bucaljiji, on je čovek koji ima dvostruke standarde, to sam rekao još juče, a ponoviću i danas. Njegov je rođak pre otprilike tri meseca izgoreo u svom automobilu. Oni koji rade s drogama uvek imaju dvostruke standarde. Pitem se kako uopšte možete o meni da govorite koristeći njihove reči.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Idem sada na drugu temu ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Sakson, želeo bih da svedok odgovori na pitanje koje ste mu ranije postavili. Želeo bih da svedok objasni. Objasnite nam zašto ste bili prisutni, odnosno opišite nam okol-

nosti pod kojima ste se vi tamo našli u vreme kad se odigrao taj incident.

SVEDOK FAZLIJU: Da, časni Sude, bio sam na dužnosti. Mi, kao šumari ili policajci ili nazovite to kako hoćete, bili smo na dužnosti, a Haljit Trstena je prijavljen tri dana pre toga, kada je jedan auto napadnut u opštini Gnjilane (Gjilan). Želim da vam detaljno objasnim kako su se stvari dogodile, kako bi to pitanje bilo jasno.

SUDIJA ROBINSON: Čekajte, ja samo želim da vam kažem šta me zanima. Jeste li se vi tamo slučajno zatekli ili ste tamo bili u dogovoru s policijom?

SVEDOK FAZLIJU: Ne, ne, slučajno, ja sam se tamo slučajno zatekao.

SUDIJA ROBINSON: U redu, dobro. Nastavite, gospodine Sakson.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Gospodine, suština stvari je da ste vi često saradivali sa policijom u njihovim operacijama. Nije li to tačno?

SVEDOK FAZLIJU – ODGOVOR: Ja sam za policiju radio samo u vezi sa šumama, u vezi sa lopovima koji su krali drvo iz šuma. Na primer, kad bi grupe od pet ili šest ljudi išle da krađu, ja bih to prijavio policiji, jer nisam mogao da im dozvolim da krađu. A običan šumar ne može da se meša u državne stvari.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Idemo sada na drugu temu, a to je slučaj vaše ćerke. Juče ste nam rekli da je vaša ćerka oteta nedugo nakon što ste vi odlučili da svedočite u ovom Predmetu. Sećate se toga?

SVEDOK FAZLIJU – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Juče posle podne Tužilaštvo je stupilo u kontakt sa UNMIK-om (United Nations Mission in Kosovo) u vezi sa slučajem vaše ćerke. Zamenik komandira za krivične istrage UNMIK-a potvrdio je Tužilaštvu da je u aprilu ove godine u Uroševcu podnet prijava u vezi sa kidnapovanjem vaše ćerke. Ipak, on je rekao da je

UNMIK, nakon dodatnih istraga, zaključio da se tu radi o slučaju nestale osobe bez ikakvih sumnjivih okolnosti. Želite li to da prokomentarišete?

SVEDOK FAZLIJU – ODGOVOR: Ja bih se složio sa vašim rečima, ali pitam vas gde je sada moja ćerka. Oni vrlo dobro znaju gde je, oni koji su vam dali te informacije. Oni jako dobro znaju gde je ona sada. Da ja znam gde je sada, ja bih to sam završio. Ne trebaju mi vlasti, ni bilo ko drugi da to reši. Ja sam otac, možda ste i vi otac i vi znate kakva je to situacija. Ona je tek dete, tek joj je 17 godina.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Želim samo da budem jasan da je vaš stav ovde jasno iznet. Da li vi kažete da UNMIK zna gde se vaša ćerka nalazi, ali da oni te informacije ne žele da daju Tužilaštvu?

SVEDOK FAZLIJU – ODGOVOR: Ne. UNMIK dobro radi, međutim, koristi se kriminalcima. Agim Čeku (Agim Ceku), Hašim Tači (Hashim Thaqi), svi su oni u UNMIK-u. Ako ste vaše informacije dobili od Rugovine (Ibrahim Rugova) stranke, onda bih se ja sa tim informacijama složio. A kad je reč o Agimu Čekuu i drugim kriminalcima koji saraduju s UNMIK-om, ti su ljudi počinili zločine još u Bosni i Hrvatskoj, na Kosovu, uništili su kuće i Sud ne bi trebalo da saraduje s takvim ljudima. Takve ljude treba izvesti pred Sud.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Gospodine, mislim da ste odgovorili na pitanje.

SVEDOK FAZLIJU – ODGOVOR: Molim vas, nemojte da me prekidate. Ja samo želim da vam dam širi odgovor.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Fazliju, odgovorili ste na pitanje.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Gospodine, budući da je vaša ćerka nestala nekoliko dana nakon što ste vi doneli odluku da svedočite na ovom Sudu, da li je moguće da je njoj bilo neugodno zbog vaše odluke?

SVEDOK FAZLIJU – ODGOVOR: To je moguće, da.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Da li je moguće, imajući u vidu zajed-

nicu u kojoj vaša ćerka živi, da je ta vaša odluka nju navela na to da napusti dom?

SVEDOK FAZLIJU – ODGOVOR: Moja ćerka nije napustila svoj dom, ona je odvedena iz kuće, jer u to vreme kada je oteta bila je sama u kući. Moja žena je otišla da poseti svoju majku, njoj je 80 godina i bolesna je, prema tome, oni su tačno znali kada da je otmu.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Gospodine, nerado vas ispravljam, ali prema informacijama UNMIK-a vaša je ćerka je napustila vašu kuću u Uroševcu 14. aprila ove godine, a da o tome nikoga nije obavestila i od tada nije viđena.

SVEDOK FAZLIJU – ODGOVOR: Ja sam juče već rekao, moja ćer od tada nije viđena. Kad sam ovamo došao da svedočim, ona je nazvala svoju ženu, svoju majku i rekla da je živa. To mi je rekao moj otac. Moja žena se nalazi tamo, u Uroševcu i UNMIK to može da potvrdi. Ja bih želeo da UNMIK sa sobom povede Rugovinog prevodioca, a ne Tačijevog ili Haradinajevog (Ramush Haradinaj) prevodioca ili prevodioca drugih koji su kriminalci i pokušavaju da zataškaju ono šta su učinili.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Juče ste Pretresnom veću rekli da je do 1998. godine velika većina Albanaca, 80 posto njih sarađivala sa Srbima. Da li se sećate toga?

SVEDOK FAZLIJU – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Da li vam je poznat rad specijalnog izveštača Ujedinjenih nacija za bivšu Jugoslaviju, Tadeuša Mazovječkog (Tadeusz Mazowiecki)? Da li vam je poznat rad tog čoveka?

SVEDOK FAZLIJU – ODGOVOR: Ne, ne sećam se tog čoveka.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Govorim sada o dokaznom predmetu 771 u kome se nalazi niz izveštaja specijalnog izveštača. Evo šta je 5. jula 1990. godine specijalni izveštač rekao: "Jedan od najvećih tekućih problema koje je uočio specijalni izveštač odnosni se na diskriminaciju prema Albancima na Kosovu, kad je reč o radnim

odnosima. Od kada je srpska Vlada preuzela upravu nad Kosovom, 5. jula 1990. godine, hiljade albanskih radnika u vladinim službama i javnim službama otpušteni su s posla. Mnogi su zamenjeni radnicima iz Srbije i Crne Gore". U jednom kasnijem izveštaju od 26. jula 1990. godine specijalni izveštač govori o otpuštanjima kosovskih Albanaca na samovoljno utvrđenim kriterijumima, govori o prisiljavanju kosovskih Albanaca da potpišu izjave o lojalnosti kako bi zadržali posao, a u izveštaju iz oktobra 1992. godine opisuje se i otpuštanje sa posla 800 zaposlenih na univerzitetu. Ja bih sada mogao da navedem još više primera iz dokaznog predmeta 771, ovo su bili paragrafi 99 do 114. Recite nam da li vi i dalje tvrdite da je do 1998. godine 80 posto kosovskih Albanaca saradivalo sa Srbima?

SVEDOK FAZLIJU – ODGOVOR: Nije 80 posto kosovskih Albanaca radilo sa Srbima, jer je naredba da se ode sa posla došla 1999. godine, a oni koji su odbili da izvrše tu naredbu su ubijeni i ima primera ljudi koji su ubijeni zbog toga, Avdi Musa (Avdi Musa) i mnogi, mnogi drugi, čak su policajci ubijani, oni koji nisu hteli da napuste svoje poslove. Mene niko nije prisilio da potpišem bilo šta za Srbiju, ja sam nastavio da radim svoj posao. Ovo je nečija izmišljotina, ovo šta ste vi rekli da smo morali da potpisujemo neke dokumente.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Gospodine, niste odgovorili na moje pitanje.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Sakson, objasnite šta znači to kad kažete "radili sa Srbima".

TUŽILAC SAKSON: Pa ja jedino mogu da se držim onoga šta je u transkriptu, to je prevod koji smo dobili.

SUDIJA ROBINSON: Radili s njima u smislu saradivali kao kolaboratori ili radili s njima u smislu zaposlenja?

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Na strani 15 jučerašnjeg transkripta stoji: "Većina nas Albanaca se družila sa Srbima i radila sa njima sve

do 1998. godine. Većina njih, recimo 80 posto". Dakle, ja sam se pozvao na to svedočenje danas. Gospodine, zašto ste nam juče rekli da je 80 posto Albanaca do 1998. godine radilo zajedno sa Srbima?
SVEDOK FAZLIJU – ODGOVOR: Tačno je da je 80 posto Albanaca radilo za Srbiju. Čak i danas 80 posto je za Srbiju, jer čak i danas 70 posto stanovnika je nezaposleno. Zamislimo, recimo, da oni ne vole Srbiju, pa zbog toga su bili tada nezaposleni. Međutim, danas imamo Evropu (Europe) tamo, a oni su i dalje nezaposleni. Ne treba da se sada bavimo izmišljenim stvarima, već da govorimo istinu.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Još jedno, poslednje pitanje. Dakle, vaš stav danas ovde je da 80 posto stanovništva Kosova, dakle albanskog stanovništva Kosova podržava stav da bude deo Srbije?

SVEDOK FAZLIJU – ODGOVOR: Evo, reći ću i ponoviću: od kako je Evropa preuzela stvar u svoje ruke, preko 1.000 žena je oteto, a 200.000 Srba je otišlo sa Kosova. Nemojmo samo da govorimo o Srbima, šta je sa Turcima, šta je sa Romima?

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Fazliju, ne odgovarate na pitanja, ali ja ne bih dalje insistirao na tome.

TUŽILAC SAKSON: Da, nemam više pitanja.

SUDIJA KVON: Hteo bih samo za zapisnik da kažem da je broj strane jučerašnjeg transkripta, strana 29. Mislim da bi to trebalo da se ispravi.

SUDIJA ROBINSON: Mislim da bi trebalo da prihvatite ispravku sudije Kvon (Kwon).

TUŽILAC SAKSON: Da, u potpunosti prihvatam to.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, imate li dodatnih pitanja?

DODATNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, samo par pitanja, gospodine Robinson (Robinson). Gospodine Fazljiu, juče vas je gospodin Sakson pitao zašto ste otišli, odnosno zašto ste ostali za vreme bombardovanja, posle toga ste otišli. Da li ste vi juče rekli da su vam posle 12., kad je došao KFOR (Kosovo Force), opljačkali i spalili kuću?

SVEDOK FAZLIJU – ODGOVOR: Da. Ja sam rekao da se nije radilo samo o mojoj porodici, već 80 posto stanovnika iz drugih sela, iz Miraša (Mirash) i tako dalje, mi smo svi bili zajedno i mi smo svi zajedno ostali sve dok NATO nije ušao. Mi smo dežurali čitavu noć kako bismo se zaštitili od kriminalaca. Svi smo bili zajedno. Ja sad govorim samo o svojoj opštini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Fazljiu, šta se događalo u to vreme, dakle, kad je, kad su došle te takozvane zaštitne snage Ujedinjenih nacija (United Nations) i UČK, šta se događalo sa Albancima koji nisu podržavali OVK, koji nisu radili za njih ...

TUŽILAC SAKSON: Časni Sude.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Sakson, da li želite da kažete da to ne prizlazi iz unakrsnog ispitivanja?

TUŽILAC SAKSON: Da, upravo sam to hteo da kažem.

SUDIJA ROBINSON: Da, ali ova pitanja su usko povezana, vrlo je teško da se kaže šta proizilazi, a šta ne, međutim, gospodine Miloševiću, možda biste trebali da razmislite da li treba da insistirate na ovoj liniji ispitivanja, budući da ste to obradili sa nekim drugim svedocima i daleko uspešnije nego što će to možda da bude sa ovim svedokom. Ipak, vi treba da procenite svog svedoka, a mislim da vaša dodatna ispitivanja predugo traju. Da je ovo suđenje pred porotom,

izgubili biste puno bodova zbog načina na koji vodite svoje dodatno ispitivanje. Dodatno ispitivanje bi trebalo da se ograniči na pet do 10 minuta. Molim vas da razmislite da li želite da nastavite s ovom linijom ispitivanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, juče je otvarano pitanje kako to da je gospodin Fazliju bio za vreme bombardovanja, a posle toga napustio. Prema tome, treba da bude jasan razlog zašto je on otišao, zašto su ljudi, šta se događalo sa onima koji nisu saradivali sa OVK.

SUDIJA ROBINSON: U redu, postavite mu onda to pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste razumeli pitanje, gospodine Fazliju?

SVEDOK FAZLIJU – ODGOVOR: Da. 12., čim su snage ušle, Avdi Musa je bio ubijen, evo, to je moj prvi primer. Počeli su da pale kuće, srpske kuće, albanske kuće, odnosno kuće Albanaca koji nisu sledili njihove naredbe. A KFOR, ne UNMIK, već KFOR im je pomago u tome. Ja sam svojim ušima čuo kada su dve osobe došle kako bi me ubile u mojoj kući. Mi smo uhvatili jednog, drugi je uspeo da pobegne, a kada je KFOR stigao, ne znam da li je to bila policija UNMIK-a ili KFOR, prevodilac koji je bio tu je bio Albanac, odnosno Albanak, i ona je rekla "ne brinite se, odmah ćemo da vas pustimo". Ona je mislila da sam Srbin, a da je ova druga osoba došla da me ubije. Nije znala da sam i ja Albanac i čuo sam svojim ušima kada je rekla "odmah ćemo da vas pustimo", a njegovo ime je bilo Fadilj Krasnići (Fadil Krasniqi), a njegov prijatelj je uspeo da pobegne i ovo je istina, ovo šta vam sad govorim.

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je mnogo Albanaca ubijeno po dolasku KFOR-a na Kosovo?

SVEDOK FAZLIJU – ODGOVOR: Samo iz mog kruga prijatelja petorica

su ubijena: Naser Haziri (Naser Haziri), Isuf Sakica (Isuf Sakica), Abdulj Trstena (Abdul Trstena), Išljam (Ishlam) iz Belinaca (Belince) je takođe bio ubijen i Ismailj (Ismail) iz Godanaca (Godanc). Ne sećam se više njihovog prezimena, prošlo je šest godina.

SUDIJA ROBINSON: A koja veza postoji između njihovog ubistva i dolaska KFOR-a?

SVEDOK FAZLIJU: KFOR ih nije ubio, ubili su ih kriminalci, kriminalci OVK, jer oni nisu sledili njihove naredbe i pravila. Kriminalci su nosili uniforme OVK, a onog dana kada je stigao KFOR, lopovi i loši ljudi su obukli uniforme OVK. Radilo se o lopovima iz Albanije (Albania), iz Italije (Italy), iz Makedonije i tako dalje.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo da razjasnimo još jedno pitanje na kome je insistirao gospodin Sakson. Kada ste vi rekli 80 posto Albanaca radilo i družilo se, rekli ste družili se i radili sa Srbima, da li ste mislili u državnoj službi radili ili družili se, živeli, radili na poljima, livadama sa stokom i uopšte, mislim, redovno živeli? Dakle, da li ste mislili kad kažete 80 posto, da su oni radili u državnoj službi ili govorite o nekom normalnom odnosu u redovnom životu, zavisi od toga šta je ko, da li je zemljoradnik, stočar, šumar ...

SVEDOK FAZLIJU – ODGOVOR: Ja sam pokušao kratko da odgovorim, tako da sam uopšteno odgovarao. Ukratko, bilo je Albanaca u SUP-u, u šumarskom preduzeću i svuda drugde. Mi smo zajedno radili, živeli, išli jedni drugima na venčanja, sve to može da se dokaže i ako odete do granice, tamo ćete da vidite kakva je istina. Oni se pozdravljaju, oni se zagrlje kad se vide, oni i dalje sarađuju. Međutim, to sve rade da kriminalci ne bi znali. Ja to mogu da snimim, ja to mogu da evidentiram i mogu da vam garantujem da dnevno možete da pronadete na hiljade Albanaca i Srba kako se pozdravljaju, kako se poljube i zagrlje kad se vide, međutim, oni tajno dolaze na granicu između dve zone da kriminalci to ne saznaju i to je istina. A, takođe, Albanac mora da otprati nekoga do granice da se sretne s nekim budući da ih kriminalci prate. Na primer, kada je idem da se vidim sa svojom porodi-

com, onda moja braća idu zajedno sa mnom u pratnji.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo još jedno pitanje, gospodine Fazliju. Ovde je pomenuto kako su Albanci otpušteni s posla i 1990. godine i 1999. godine. Ko je naredio da Albanci napuštaju posao? Živeli ste sve vreme tamo, kažite sasvim kratko ko je naredio da napuštaju posao?

SVEDOK FAZLIJU – ODGOVOR: Vođe OVK, znači OVK. Kao što sam već rekao, oni su svima rekli, ne samo meni, rekli su svima ko god ne napusti posao, rad sa Srbima, da će da bude ubijen i za to postoje dokazi, to je dokazano.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hvala, gospodine Fazliju, nemam više pitanja. Mislim da nisam prešao vaših 10 minuta, gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Pokušajte to i da održite ubuduće. Hvala vam, gospodine Fazliju, što ste došli da svedočite. Sada ste završili sa svedočenjem i možete da idete.

SVEDOK FAZLIJU: Hvala vam što ste saslušali moje svedočenje i što ste to svedočenje vrlo pažljivo pratili. Želim vam prijatan dan.

SUDIJA ROBINSON: Vaš sledeći svedok, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Vojislav Šešelj.

SUDIJA ROBINSON: Neka svedok da svečanu izjavu. Molim da se svedoku da svečana izjava.

SVEDOK ŠEŠELJ: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA ROBINSON: Možete da sednete. Gospodine Miloševiću, možete da počnete.

GLAVNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro jutro, gospodine Šešelji.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Dobro jutro, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, recite gde ste i kada rođeni.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Rođen sam 11. oktobra 1954. godine u Sarajevu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koje ste škole završili?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Tamo sam završio osnovnu školu i gimnaziju i Pravni fakultet u rekordnom roku, od dve godine i osam meseci. Nakon toga sam se upisao na ustavno-pravno-politički smer ...

SUDIJA ROBINSON: A koji je uobičajeni period za završetak Pravnog fakulteta?

SVEDOK ŠEŠELJ: Uobičajeno vreme je četiri godine.

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Posle sam upisao posle diplomске studije na Pravnom fakultetu u Beogradu, na ustavno-pravno-političkom smeru i već posle nepune dve godine postao sam magistar nauka. Nakon godinu dana odbranio sam doktorsku disertaciju i postao doktor nauka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gde ste sve radili i koja ste zvanja stekli?

SUDIJA ROBINSON: Pre tog pitanja recite nam koja je bila vaša dok-

torska teza?

SVEDOK ŠEŠELJ: Doktorska disertacija je bila "Politička suština militarizma i fašizma".

SUDIJA ROBINSON: Da li je to bio pravni ili politički aspekt?

SVEDOK ŠEŠELJ: Prevažodan je bio politički aspekt. Ja sam, zapravo, kritički obrađivao osnovne oblike totalitarizma i to desnog totalitarizma.

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam.

SVEDOK ŠEŠELJ: U mom radu bavio sam se i problematikom levog totalitarizma, kritikom komunističke varijante totalitarizma.

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam, gospodine Šešelj. Gospodine Miloševiću, možete da nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite ukratko gde ste sve radili i koja ste zvanja sticali?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Nakon što sam završio Pravni fakultet, izabran sam za asistenta na Fakultetu političkih nauka u Sarajevu. Nakon što sam odbranio doktorsku disertaciju i odslužio redovnu vojnu obavezu, izabran sam za docenta na predmetu Međunarodni odnosi. Kad sam se afirmisao kao antikomunistički disident, 1981. godine izbačen sam prvo iz tada jedine političke partije, a onda sam proglašen ideološko i politički nepodobnim, nepodobnim za rad sa studentima i protivzakonito uklonjen sa profesorske katedre. Premešten sam u Institut za društvena istraživanja u statusu naučnog saradnika. Na tom mestu sam ostao do 1984. godine, kada sam uhapšen zbog mog neobjavljenog rukopisa koga mi je policija otkrila pre nego što sam ga bilo kome pokazao i osuđen na osam godina zatvora. Tako sam ostao bez radnog mesta. Kad sam pušten iz zatvora 1986. godine, preselio sam se u Beograd gde sam živeo kao slobodni publicista. Štampao sam svoje ...

SUDIJA ROBINSON: Znači odležali ste četiri ili pet godina u zatvoru?

SVEDOK ŠEŠELJ: Ja sam bio osuđen na osam godina zatvora zbog kontrarevolucionarnog ugrožavanja osnova političkog sistema.

SUDIJA ROBINSON: Ali koliko ste godina odležali u zatvoru?

SVEDOK ŠEŠELJ: Moja je kazna smanjena na četiri godine, izvršena prekvalifikacija krivičnog dela u krivično delo neprijateljske propagande, a Savezni sud Jugoslavije dalje je moju kaznu smanjio na godinu i 10 meseci. Po izlasku iz zatvora ja u Sarajevu nisam imao od čega da živim i zato sam preselio u Beograd. U Beogradu sam radio kao slobodni publicista. Štampao sam svoje knjige u privatnom izdanju. Do 1989. godine ukupno sam štampao 14 knjiga, sve su to bile knjige najčešće iz oblasti političke i pravne teorije i političke kritike. Sedam od tih knjiga je sudski zabranjeno. Sedam nije zabranjeno. U to vreme nijedan časopis, nijedna novina pod komunističkim režimom nisu prihvatili da štampaju moje tekstove.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, gospodine Šešelj. Recite kad ste počeli da se bavite politikom, mada ste delimično već ušli na taj teren?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa ja sam još imao, gospodine Miloševiću, da vam kažem još dva podatka koji se tiču mog profesionalnog rada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Izvolite.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja sam 1991. godine izabran za vanrednog profesora na Pravnom fakultetu u Prištini, to je univerzitet na Kosovu i Metohiji i tamo sam godinu dana redovno držao nastavu na predmetu Uvod u pravo, odnosno drugi naziv tog predmeta je bio Opšta teorija države i prava. Posle godinu dana, moj asistent koga sam zatekao, gospodin Žižić, završio je doktorsku disertaciju i ja sam odlučio da napustim profesorsku katedru da ne bih njega ometao u napredovanju, jer ja sam se već intenzivno bavio politikom, politika je bila moja osnovna preokupacija, a on se u pot-

punosti posvetio naučnom radu. I 1999. godine izbran sam za redovnog profesora na Pravnom fakultetu u Beogradu na predmetu Politički sistem. Nakon mafijaškog puča 5. oktobra 2000. godine, nova prozapadna izdžanička vlast na protivzakonit način me je oterala s fakulteta. Mislio sam to da kažem da bi moji osnovni biografski podaci bili kompletni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li tu stoji i činjenica da ste tada kad ste nezakonito oterani s fakulteta, bili i narodni poslanik?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da, tada sam bio savezni poslanik Skupštine Savezne Republike Jugoslavije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite da li se može reći kad ste vi počeli da bavite politikom?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa, može se slobodno reći da sam se politikom počeo baviti još kao gimnazijalac. Bio sam gimnazijski omladinski aktivista, bio sam komandant omladinskih radnih brigada na radnim akcijama, na najvišim funkcijama u gimnazijskoj omladinskoj organizaciji, predsednik zajednice učenika škole, predsednik Školskog komiteta Saveza omladine, u studentsko doba, već kao brucoš ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Šešelji, možda bi prikladnije pitanje bilo kada se niste bavili politikom.

SVEDOK ŠEŠELJ: Veoma je teško odgovoriti na pitanje kad nisam umešan u politiku. Ja bih iskoristio tu frazu jednog mog nekadašnjeg prijatelja: "Politika je veoma rano postala moja sudbina". Bio sam, dakle, predsednik Fakultetskog odbora Saveza studenata Pravnog fakulteta i bio sam prvi student prodekan. Međutim, uvek sam bio neka vrsta lokalnog disidenta. Nisam bio pobunjenik protiv komunističkog režima u celini, ali neprekidno sam bio pobunjenik protiv nepravde, protiv kriminala, protivpravnog ponašanja.

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Gospodine Miloševiću, možete da nas-

tavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ukrako, u kojim ste sve političkim partijama bili član?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Bio sam član Saveza komunista u vreme kad je to bila jedina politička partija u bivšoj Jugoslaviji. U tu partiju sam primljen sa nepunih 17 godina, kao dobar đak, kao istaknuti akcijaš na radnim akcijama. Ja sam u tu partiju i primljen na radnoj akciji Banja Luka 1971. godine na osnovu krvavih žuljeva na rukama koje sam stekao radeći na obnovi Banja Luke posle poznatog katastrofalnog zemljotresa. Komunizam je tada bio jedini pogled na svet u vaspitno-obrazovnom sistemu.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Šešelj, pitanje je bilo u kojim ste političkim strankama bili član? Recite nam samo to, ukratko.

SVEDOK ŠEŠELJ: U jednoj u kojoj sam bio i druga partija, čiji sam član i danas, čiji sam predsednik, Srpska radikalna stranka. To su jedine dve partije čiji sam član bio. Međutim, da ne bi bilo nikave zabune, od dana osnivanja Srpska radikalna stranka se prvo zvala Srpski slobodarski pokret, pa Srpski pokret obnove, pa Srpski četnički pokret, a onda se Srpski četnički pokret ujedinio sa najvećim brojem odbora Narodne radikalne stranke i formirana je 23. februara 1991. godine u Kragujevcu Srpska radikalna stranka. Dakle, za neupućene kojima bi ovo moglo izgledati kao menjanje partije, reč je o jednoj jedinjoj partiji koja je samo u jednom kratkom periodu nekoliko puta menjala naziv.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite ukratko, ako možete sažeto, za šta se zalaže Srpska radikalna stranka?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Srpska radikalna stranka je izrazito nacionalna politička organizacija patriotskog karaktera koje ima svoj nacionalni, politički, ekonomski, socijalni i kulturni program. U političkoj sferi Srpska radikalna stranka zalaže se za Veliku Srbiju i to je jedina srpska politička partija koja se zalaže za Veliku Srbiju, a koncept Velike Srbije podrazumeva jedinstvenu srpsku državu u koju će

biti uključene sve srpske zemlje i glavnina srpskog naroda, bez obzira na verospovest, što znači znači za bratsko jedinstvo Srba pravoslavaca, Srba katolika, Srba muslimana, Srba protestanata i Srba ateista. Drugo, u političkoj sferi Srpska radikalna stranka je politička partija izrazito demokratskog karaktera. Od početka mi se zalažemo za višepartijski, parlamentarni, demokratski sistem, za puno poštovanje svih građanskih prava i sloboda, za potpuno poštovanje prava nacionalnih manjina i za moderan pravni poredak koji će biti zasnovan na vladavini prava i zakona. U ekonomskoj sferi Srpska radikalna stranka je liberalnog karaktera, mi se zalažemo za slobodu privatne inicijative i za slobodnu tržišnu konkurenciju. U socijalnoj sferi ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Šešelj, dozvolite mi da se vratimo na ono što ste rekli da je Srpska radikalna stranka jedina srpska politička stranka koja se zalaže za ideju Velike Srbije. Da li vi kažete da nijedna od drugih stranaka nije podržavala tu ideju?

SVEDOK ŠEŠELJ: Da. Nijedna druga politička partija u celom srpskom narodu, osim Srpske radikalne stranke, nikada se nije zalagala za Veliku Srbiju. Možda u jednom kratkom periodu Srpski pokret obnove Vuka Draškovića, ali Drašković je napustio takvu orijentaciju čim je 1991. godine došao pod kontrolu američkog ambasadora u Beogradu, Cimermana (Warren Zimmerman). Dotadašnju nacionalnu orijentaciju on je promenio za 180 stepeni. Što se tiče drugih partija, ja bih gospodinu Robinsonu da dam celovit odgovor, gospodine Miloševiću, ako nemate ništa protiv ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nemam, nemam ništa protiv, samo sam hteo da vam skrenem pažnju da ovo pitanje kao specifično pitanje mora da ima svoje mesto u vašem svedočenju. Da imate u vidu da je ovo deo uvodnih pitanja gde dajete jednu opštu sliku o poziciji u kojoj se nalazite vi, vaša partija, vaši stavovi, zalaganje, i tako dalje.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja se nadam ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Šešelj, gospodin Milošević je u pravu. Dozvolite njemu da vodi svoje glavno ispitivanje. Ovo pitanje je sigurno pitanje na koje će on da se vrati, pitanje Velike Srbije. Prema tome, dozvolite mu da on to pitanje postavi tada, kasnije.

SVEDOK ŠEŠELJ: Ako dozvolite, ja bih vrlo kratko, u dve rečenice dao potpun odgovor na vaše pitanje, a ja se nadam da će biti prilike da objasnim šta znači koncept Velike Srbije u nastavku svedočenja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: To ćete svakako da imate prilike.

SVEDOK ŠEŠELJ: Ja bih vam samo rekao, što se tiče ostalih političkih partija, na primer Socijalistička partija gospodina Miloševića ne samo da se nikada nije zalagala za Veliku Srbiju, nego je uvek isključivo bila za Jugoslaviju. Srpska demokratska stranka Republike Srpske i Srpska demokratska stranka Krajine takođe su bile isključivo za Jugoslaviju, a kasnije za savez srpskih zemalja kada je očigledno bilo da Jugoslavija ne može opstati. Veoma je bitno da ovde naglasim da je isključivo Srpska radikalna stranka od početka bila za Veliku Srbiju, da je jedina za Veliku Srbiju i koncept Velike Srbije predstavlja smisao postojanja Srpske radikalne stranke. Kad bi slučajno negde u budućnosti, ne daj Bože, Srpska radikalna stranka napustila koncept Velike Srbije, ne bi više bilo apsolutno nikakvog razloga za njeno postojanje.

SUDIJA ROBINSON: Razumem. Hvala. Gospodine Miloševiću, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da bismo imali celovitu sliku, s obzirom da ste govoreći o vašoj partiji koja se zove Srpska radikalna stranka rekli da ona ima izrazito nacionalnu orijentaciju, upotpunite to objašnjenje odgovorom na par pitanja koja mi se čine bitna za to. Kakav je nacionalni sastav Srpske radikalne stranke, kakav je nacionalni sastav rukovodstva Srpske radikalne stranke? Kakav je nacionalni sastav lica koja ispred Srpske radikalne stranke obavljaju razne društvene, državne funkcije i tako dalje?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Kao nacionalisti, mi smo izraziti patri-

ote, znači požrtvovano se borimo za nacionalne interese, ali mi u potpunosti, striktno i dosledno poštujemo prava svih drugih nacionalnosti i ono šta želimo svom narodu, želimo i drugima. U našoj partiji zbog takve dosledne nacionalne politike imamo priličan broj pripadnika drugih nacionalnosti: Mađara, Slovaka, Rumuna, Bunjevaca, Bugara. Goranaca, čak Albanaca, imamo pripadnike svih verskih grupacija, imamo muslimane, imamo katolike, protestante, ima Jevreja u članstvu. S druge strane, u rukovodstvu Srpske radikalne stranke takođe imamo pripadnika drugih nacionalnosti. U Centralnoj otadžbinskoj upravi imamo Slovake, Rome, prvi pripadnik romskog naroda, Roma koji su vekovima progonjeni širom skoro cele Evrope, prvi pripadnik romskog naroda koji je postao ministar bio je iz Srpske radikalne stranke, ministar Jovan Damjanović. Mi sada imamo narodnog poslanika Mehmeda Spahu, Muslimana iz čuvene muslimanske porodice, jedne od najuglednijih muslimanskih porodica na prostoru cele bivše Jugoslavije. Jedan od potpredsednika Narodne skupštine Republike Srbije iz Srpske radikalne stranke je bugarske nacionalnosti. Imali smo Mađara narodnih poslanika iz naše stranke. To je naša dosledna politika koja nikada nije dovođena u pitanje, jer mi smatramo da u okviru demokratskog političkog sistema sve nacionalnosti treba da uzmu učešće u svim političkim procesima i da im budu dostupne sve državne funkcije. Od pripadnika nacionalnih manjina mi tražimo samo jednu stvar - da budu lojalni svojoj državi i da ne rade na njenom cepanju, na njenom rušenju, na njenom uništavanju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite još, da biste zaokružili prikaz ove opšte slike, koje ste položaje u državnim organima imali vi lično i koje su položaje zauzimali drugi članovi Srpske radikalne stranke?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja sam bio potprednik Vlade Republike Srbije u koalicionoj Vladi narodnog jedinstva koja je formirana 24. marta 1998. godine i trajala je negde do pred kraj 2000. godine. Od ukupno 36 članova Vlade, 15 je bilo iz Srpske radikalne stranke, 15 iz Socijalističke partije Srbije i šest iz Jugoslovenske lev-

ice. I negde pred kraj 1999. godine ili početkom 2000. godine, ministri iz Srpske radikalne stranke postali su članovi savezne Vlade Savezne Republike Jugoslavije. To je trajalo do izbora u septembru 2000. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelj, samo da bismo ustanovili osnovu, vi ste bili na svim tim funkcijama, vaša stranka je u svim opštinama širom Srbije i na području drugih republika, bili ste potpredsednik Vlade, vaši članovi ministri u saveznoj i republičkoj Vladi, kakva je pozicija Srpske radikalne stranke danas u pogledu njenog učešća u političkom životu i političkim institucijama?

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, u jednom trenutku sadašnja politička orijentacija bilo koje strane je od ograničene ili čak nikakve vrednosti. Ja sam do sada oklevao da prekinem svedočenje, ali mislim da ova pitanja neće da budu od velike pomoći vama u presuđivanju.

SVEDOK ŠEŠELJ: Gospodine Robinson, ne dobijam prevod.

SUDIJA ROBINSON: Nemate prevod? Gospodine Najs (Nice), onda biste možda morali ponovo da kažete vaš prigovor.

TUŽILAC NAJS: U redu, ponoviću ono šta sam rekao. Sadašnja politička orijentacija bilo koje stranke je od ograničene ili čak nikakve vrednosti. Ja sam oklevao da prekinem ispitivanje do sada, ali ne vidim od kakve bi vrednosti u vašim razmatranjima moglo da bude poslednje pitanje i odgovor na to pitanje.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, objasnite nam relevantnost vašeg pitanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pitanje je relevantno zbog toga što ne govori samo o sadašnjem, nego o celom ovom periodu, ali i o sadašnjoj poziciji Srpske radikalne stranke koje je najveća parlamentarna stranka danas u Srbiji. Ima najveći broj narodnih poslanika, veoma prisutna u političkom životu ...

SUDIJA ROBINSON: Ali kako je to relevanto za pitanja iz optužnice?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Relevantno je zbog toga što, evo ...

SUDIJA ROBINSON: Mi smo već videli jednu temu za koju je to relevantno u vezi sa pitanjem Velike Srbije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Relevantnost ću utvrditi pitanjem koje ću postaviti gospodinu Šešelju. Da li vi imate neposredna saznanja o krizi i ratu na prostoru nekadašnje Jugoslavije, dakle, podrazumevam i prostor Srbije, Crne Gore, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, posebno onaj deo Srbije koji se zove Kosovo i Metohija? Da li vi, dakle, imate neposredna saznanja, s obzirom na vašu poziciju, o svim tim pitanjima?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da, imam najneposrednija saznanja s obzirom da je Srpska radikalna stranka razvila veoma rano svoju partijsku infrastrukturu širom Srbije, što podrazumeva i Kosovo i Metohiju, širom Crne Gore, Republike Srpske i Republike Srpske Krajine. Mi smo i trenutno u Srbiji pojedinačno najveća politička partija, imamo skoro trećinu narodnih poslanika u Narodnoj skupštini. U crnoj Gori u relevantno vreme koje se tiče optužnice imali smo osam narodnih poslanika u Parlamentu, od ukupno 75 ili 73.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, hvala, gospodine Šešelj.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Veoma je važno što se tiče Republike Srpske i Republike Srpske Krajine. Tamo smo imali veoma razvijenu partijsku infrastrukturu. Na prvim izborima u Republici Srpskoj 1996. godine imali smo 10 poslanika, a na prvim izborima u Srpskoj Krajini 1993. godine osvojili smo 16 mandata, od ukupno 82. Bukvalno u svim opštinama u Srbiji, uključujući i Kosovo i Metohiju, u Crnoj Gori ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Šešelj. Hvala. Gospodine Miloševiću, ja mislim da tu ima neke relevantnosti. Dobro, to ste sada izneli i sada

morate da pređete na drugo pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro, gospodine Robinson. Gospodine Šešelj, prema članu 17 ove takozvane kosovske optužnice protiv mene, ja i grupa visokih funkcionera Republike Srbije i SRJ učestvovali smo u zajedničkom zločinačkom poduhvatu koji je, kako ovde piše u toj tački koju sam pomenuo, "nastao najkasnije u oktobru 1998. godine i trajao kroz ceo period u kome su se desili zločini", to vam citiram to šta ovde piše navedeno u tačkama 1 do 5 optužnice, "počev od približno 1. januara ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, prvo morate korektno da navedete referencu. Rekli ste šta, paragraf 87? To nije tačan paragraf.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja nisam rekao paragraf 87, nego 17.

SUDIJA ROBINSON: 17, dobro, nismo to dobili kao 87.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Citiram upravo taj paragraf gde kaže da je udruženi zločinački poduhvat najkasnije nastao oktobra 1998. godine, trajao kroz ceo period, do 20. juna 1999. godine. Moje pitanje vama, gospodine Šešelj, je na kom ste vi položaju bili u tom periodu?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: U tom periodu ja sam bio potpredsednik Vlade Republike Srbije i mogu da posvedočim da nije bilo nikavog udruženog zločinačkog poduhvata. Mi smo na sve moguće načine pokušavali da nađemo mirno političko rešenje kosovsko-metohijskog problema i da sprečimo agresiju NATO.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelj, da li vam je vaš položaj i predsednika stranke i potpredsednika Vlade Republike Srbije omogućio da steknete neposredna saznanja o događajima na Kosovu i Metohiji u tom periodu?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kao i o politici Vlade Srbije u čijem

ste formiranju učestvovali, drugih državnih organa Srbije i Savezne Republike Jugoslavije u kojima učestvuju vaši saradnici i svega što se tiče celog konglomerata pitanja kosovske krize i agresije NATO na Saveznu Republiku Jugoslaviju.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da. Pored dnevnih informacija koje sam kao potpredsednik Vlade dobijao, uključujući izveštaje posebno ministara iz Srpske radikalne stranke i informacija koje sam kao predsednik Srpske radikalne stranke dobijao iz svih opštinskih odbora naše stranke sa Kosova i Metohije, ja sam u tom periodu i lično putovao na Kosovo i Metohiju, da bih se što detaljnije informisao o stvarnom stanju stvari, tako da smatram moje informacije potpunim u onoj meri u kojoj to čovek, pojedinac, jednostavno može da ima na raspolaganju. Ne verujem da je išta moglo da se desi, a da prođe mimo moga znanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala vam. Da li ste se, da stavimo to po strani za jedan trenutak, da li ste se pitanjem kosovsko-metohijskih problema bavili i teorijski?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da. Ja sam o tome napisao jednu vrlo opširnu studiju koju sam objavio u svojoj knjizi "Srpski narod i novi svetski poredak".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, vi imate pred sobom, vidim, jednu veliku fasciklu. To su dokazni predmeti koje želim da uvedem u okviru vašeg svedočenja. Molim vas, otvorite tabulator 25. Sve vam je obeleženo, pretpostavljam da se prvi put susrećete sa takvom vrstom obeležavanja materijala. Da li se ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, žao mi je što vas prekidam, ali sada idemo na pauzu pre nego što počnete da se bavite dokaznim predmetima. Idemo na pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Šešelji, budući da sada prelazimo na suštinu vašeg svedočenja, ja bih hteo da iznesem jedno uopšteno

upozorenje koje će da se odnosi ... Da li me sada čujete? Da li me sada čujete? Mikrofon vam nije uključen. Da li je sada bolje? Dakle, gospodine Šešelj, rekao sam budući da sad prelazimo na suštinu vašeg svedočenja, sada ću da iznesem jedno uopšteno upozorenje koje će da se odnosi na čitavo vače svedočenje, a to je da ne morate da odgovorite ni na jedno pitanje koje bi moglo da vas inkriminiše. To je u skldu sa odredbama Pravila 90(E). Gospodine Miloševiću, vi sada prelazite na tabulatore.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelj, na moje pitanje vi ste potvrdili da ste se kosovsko-metohijskim problemom bavili i teorijski. U tabulatoru 25 nalazi se deo vašeg rada koji nosi naziv "Srpski narod i novi svetski poredak – aktuelne ustavno-pravne i političko-teorijske rasprave". To je vaš autorski rad. Je li tako?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas da samo kratko preko njega pređemo, jer bi nas detaljno razmatranje veoma mnogo zadržalo. Vi se u prvom delu bavite istorijskim pristupom, a drugom neposrednom krizom i mešanjem međunarodne zajednice. Da li je to otprilike ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da, to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... jedan opšti opis vašeg rada? Recite mi kako su vaša teorijska i stručna saznanja ...

SUDIJA ROBINSON: Radi zapisnika hteo bih samo da kažem da se knjiga zove "Srpski narod i novi svetski poredak", da se radi o pravnoj i političkoj analizi kosovsko-metohijske krize sa aspektima nastojanja zapadnih sila da unište državu srpskog naroda. Možete da nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako su se vaša teorijska i stručna saznanja odrazila na vaše stavove o kosovsko-metohijskom problemu u praksi?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Svakako su imala veoma velikog

značaja. Prvo, ja sam analizirao istorijsku pozadinu ukupnog kosovsko-metohijskog problema koji traje više od 300 godina. Problem datira zapravo od bečkih ratova. Kada su Turci poraženi pod Bečom (Vienna) 1683. godine, austrijska vojsaka je prodrla duboko u Srbiju i podigla srpski narod na ustanak. Taj ustanak je bio sveobuhvatan, na čelu mu je stajao srpski patrijarh Arsenije III Čarnojević, a zahvaljujući srpskim ustanicima austrijski general Pikolomini (Francesco Piccolomini) je prodro sve do Skoplja i 1690. godine zauzeo Skoplje. Međutim, tamo se razboleo od kuge i umro u Prizrenu nedugo zatim. Njegov naslednik nije bio vojnički sposoban, austrijska vojska se počela povlačiti i srpski narod u velikom svom delu nastavio je da se povlači ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Šešelj, moram da vas zaustvim. Mi smo u ovom Predmetu čuli dosta svedočenja o istorijskim činjenicama. Pitanje se odnosilo na to kako se vaša teorijska i profesionalna istraživanja odražavaju u vašem radu i to vezano za praksu i Kosovo i Metohiju. Dakle, ako možete da se vratite na sadašnjost.

SVEDOK ŠEŠELJ: Ja sam i hteo, ja mislim da sam do sada bio veoma kratak u elaboraciji odgovora na svako pitanje, gospodine Robinson. Bez istorijske pozadine ne može se dati ispravan odgovor. Od te istorijske pozadine, zapravo, zavise politički stavovi svih aktera u kosovsko-metohijskoj krizi. Osnovna suština te krize zasniva se na načinu promene etničke strukture kosovsko-metohijskog stanovništva koja počinje da se menja nakon bečkih ratova. I ta je metodologija izmena najvažnija. Kako je došlo do toga da kosovsko-metohijska sredina gde je 100 posto živeo srpski narod postane etnička sredina u kojoj će Srbi biti tako ubedljiva manjina, to nije bilo spontano i to nije bilo mirno, to je uvek bilo nasiljem provođeno. Ali sve do 1878. godine Srbi su, takođe, bili apsolutna većina, bez obzira na sve progone kojima su bili izloženi.

TUŽILAC NAJS: Nerado intervenišem ...

SUDIJA BONOMI: Na žalost moj mikrofon nije radio, ali, evo, sada radi, gospodine Najš.

TUŽILAC NAJS: Primetio sam prirodu odgovora svedoka na odluke Suda i mislim da je to ponekad silovito. Po našem mišljenju mislim da moraju da postoje ograničenja za uopštena pitanje, za uopštene odgovore, takođe i za odgovore savremene politike, a poslednji odgovor svedoka se nije pridržavao upozorenja i odluke Suda.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, meni su jasni vaši komentari, ja ne smatram da su odgovori svedoka siloviti, to je njegov način svedočenja. Dakle ne mislim da treba da iznosite prigovor sada, ali, gospodine Miloševiću, molim vas da vratite svedoka u sadašnje vreme i to je jasna instrukcija. Čuli smo dovoljno dokaza o istoriji i ja, naravno, cenim ono šta ste vi rekli, gospodine Šešelj, da je važno znati koji je istorijski kontekst i ja nemam ništa protiv toga da vi određeno kratko vreme provedete svedočeci o tome, ali mi moramo da se vratimo na optužnicu. Gospodine Miloševiću, molim da se sada pozabavite optužnicom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelj, vi ste ukazali na to da su se promene etničke strukture kod nas javljale po pravilu na osnovu nasilja i pritisaka koji je nastajao spolja.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da. To je suština mog odgovora.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tako sam ga i shvatio. Da se kratko pozabavimo ovim vašim teorijskim radom koji se nalazi u tabulatoru 25. Vi posebno, preskočiću ovaj opšti istorijski deo, početak egzodusa i sve ono šta o tome govorite, vi posebno u ovom vašem radu, na strani 115, tretirate dokument koji vi radno zovete "Bonski aneks", to je XIV poglavlje ...

SUDIJA ROBINSON: Moramo da nađemo taj deo i u engleskoj verziji, jer sigurno se ne radi o strani 115 engleskog prevoda. Gospodin Najs nam obično pomaže u tom smislu.

TUŽILAC NAJS: Na žalost, nismo pripremili dokument sada u te svrhe

sada, ali bilo bi dobro da optuženi to ima na umu. Naravno, mi ćemo da uradimo sve šta možemo, ali biće nam potrebno određeno vreme.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, kako biste nam pomogli da pronađemo taj deo u engleskom prevodu, dajte nam neke smer-nice, ili možda gospodin Šešelj može to da pronađe.

SVEDOK ŠEŠELJ: Gospodine Robinson, ja se nerado služim engleskim jezikom poslednjih godina, ali to je otprilike negde oko trećine, na trećini teksta pod naslovom ...

SUDIJA KVON: To je na stranici 27.

SUDIJA ROBINSON: Dakle, strana 27.

SUDIJA KVON: Ali pre toga hteo bih da postavim jedno pitanje. Kog datuma je objavljeno ovo 1999. godine?

SVEDOK ŠEŠELJ: Ovo je objavljeno, može se videti iz sadržaja, neposredno posle NATO agresije na Saveznu Republiku Jugoslaviju. Vi ćete videti da ja u ovoj studiji obrađujem i Rezoluciju 1244 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija (UN Security Council Resolution 1244) i takozvani Kumanovski sporazum (Military Technical Agreement), a završavam analizom posledica NATO okupacije Kosova i Metohije i nastavkom ubijanja, masovnog ubijanja pripadnika srpskog naroda. Tako da ne bih vam mogao reći tačan datum, znate kako to ide sa štamparijama, ali otprilike to je negde bio možda kraj leta, početak jeseni 1999. godine.

SUDIJA KVON: Hvala.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Šešelj. Gospodine Miloševiću, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Našli smo ovo poglavlje. Zašto ste

se posebno njim bavili? Ali pokušajte da na moje pitanje odgovorite imajući u vidu potrebu da kažete kako ste ocenjivali stavove Kontakt grupe (Contact Group) koji su takođe ovde priloženi, jer se i "Bonski aneks" odnosi na te stavove, ali je bilo i više tih takvih dokumenata koji su poticali od Kontakt grupe. Na koje zaključke su vas navodili stavovi Kontakt grupe koji su prethodili agresiji NATO na Kosovo i Metohiju, na Kosovo i Metohiju?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja bih vam skrenuo pažnju na prethodne tri strane studije, odeljak XIII pod naslovom "Retrospektiva dotadašnjeg zapadnjačkog mešanja u unutrašnje srpske političke odnose". Ja tu pominjem kako je došlo do strane političke intervencije u unutrašnje odnose Srbije nakon potpisivanja Dejtonskog sporazuma (Dayton Accord). Vi se sećate, gospodine Miloševiću, da su Amerikanci obećali da će nakon potpisivanja Dejtonskog i Pariskog sporazuma (Paris Agreement) Srbiji i Saveznoj Republici Jugoslaviji biti ukinute sve sankcije. Međutim, Amerikanci su kao i mnogo puta ranije obmanuli, odmah nakon potpisivanja oni su proklamovali takozvani "spoljni zid sankcija", kategoriju koja do tada nije bila zapamćena u međunarodnom javnom pravu. I rekli su da će taj spoljni zid sankcija trajati dok se ne reši pitanje Kosova i Metohije i saradnja Savezne Republike Jugoslavije sa Haškim tribunalom. To je početak mešanja, pravi početak mešanja zapadnih sila u unutrašnje odnose Srbije i Savezne Republike Jugoslavije. Ja ovde pominjem nekoliko sastanaka Kontakt grupe koju čine, pre svega, zapadne sile, ali i Rusija (Russia), mada Rusija u tome nije imala neku značajniju ulogu. Ponekad je otupila zapadnjačku oštricu protiv srpskih nacionalnih interesa, ali i to vrlo retko. Zapadne sile u početku ne dovode u pitanje integritet Savezne Republike Jugoslavije, ali tendenciozno u svojim aktima Kontakt grupa ne pominju Srbiju. Oni govore o garantovanju celokupnosti Savezne Republike Jugoslavije, ali traže autonomiju za Kosovo i Metohiju, ne pominjući da je Kosovo sastavni deo Srbije, što je veoma tendenciozno smišljeno, jer pretpostavljam da će u budućnosti, ako prestane postojati Savezna Republika Jugoslavija, da je onda to pitanje opet potpuno otvoreno, ako se ne garaantuju granice Srbije. I ja sam to pitanje prvo ovde analizirao, to Pretresno veće ima na raspolaganju u prevodu na

engleski jezik, ako treba, ja sam u stanju u to i detaljno da uđem. Zatim dolazimo do tog "Bonskog aneksa" iz 1998. godine kada je Kontakt grupa decidnije i jasnije izrazila svoje stavove. "Bonskom aneksu" prethodi satanak od 8. jula kad su precizirani osnovni elementi za rešavanje pitanja o statusu Kosova u okviru Savezne Republiku Jugoslaviju kako se naglašava. Tada Kontakt grupa počinje da formuliše određene uslove kojim se dovodi u pitanje državni suverenitet i Srbije i Savezne Republike Jugoslavije. "Bonskim aneksom" se traži već status Kosova i Metohije koji je nazvan specijalnim i satus koji podrazumeva, pod tačkom 4 tog aneksa, da će Savet bezbednosti, OEBS (OSCE, Organization for Security and Cooperation in Europe) i susedne države pozdraviti definitivni sporazum, ali prethodno da će i susedne države da učestvuju kao potpisnici u smislu svedoka, što pretpostavlja jedan vid mešanja i stranu intervenciju koja nije do tada bila dozvoljena u međunarodnim odnosima. Šta se traži "Bonskim aneksom"? "Bonskim aneksom" se traga za nekim statusom koji do tada ni ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Šešelji, ovo šta vi govorite je veoma interesantno. Međutim, biće veoma teško da se prati svedočenje ukoliko vaši odgovori budu ovako obimni, ovako dugački kao ovaj poslednji odgovor. Ja više volim da se postavljaju kratka pitanja i da se na ta pitanja daju kratki odgovori, budući da je veoma teško, odnosno, teže je pratiti jedno dugo izlaganje, a mi na kraju moramo da procenimo i svedočenje i dokaze. Dakle, gospodine Miloševiću, molim vas da skrenete pažnju gospodinu Šešelju na konkretne delove knjige za koje želite da dobijete odgovor i, takođe, da pokušate da dobijte što je moguće kraći odgovor. Ja znam, gospodine Šešelji, da ste vi predavali i da ste bili profesor. Međutim, nama ne trebaju ovde predavanja, te vas molim da se potrudite da vam odgovori budu što kraći. Ako pogledate transkript pred sobom, kada vaš odgovor pređe jednu starnu, onda je, po mom mišljenju, vaš odgovor predug da bi mogao na pravilan način da se prihvati kao dokaz. Dakle, gospodine Miloševiću, postvite novo pitanje svedoku, a ja tražim od svedoka da se drži mojih uputstava i da odgovara što je kraće moguće.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelj, vi ste posebno ovde razmatrali “Bonski aneks” i za to ste izneli neke razloge. U čemu su ti bitni razlozi zbog kojih ste posebno tretirali “Bonski aneks”, a i ostale dokumente Kontakt grupe koja se bavila krizom na Kosovu i Metohiji?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa zato što sam već u papiru o opcijama Kontakt grupe koji neposredno prethodi “Bonskom aneksu” video, zapravo šta žele zapadne sile. Zapadne sile ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo da, da budemo sasvim precizni i praktični, na koje zaključke, pomenuli ste sad reč opcije, na koje zaključke su vas navodile te opcije Kontakt grupe?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da Kontakt grupa napada ustavno rešenje o autonomijama Republike Srbije, pozivajući se na komunističku Ustav iz 1974. godine. Ne može nešto šta je produkt totalitarnog komunističkog sistema da bude orijentir u jednoj demokratskoj državi za iznalaženje pravnog rešenja sasvim određenog problema. Jer ako je taj Ustav iz 1974. godine dobar, onda treba imati u vidu da tada nije bilo parlamentarizma, nije bilo višepartijskog sistema, nije bilo slobode štampe, ljudi su zbog političkog mišljenja odlazili u zatvor, privatna imovina nije garantovana. Oni nas vraćaju na nešto iz čega smo mi i kao narod i kao država želeli da pobegnemo. Ta formulacija iz Ustava iz 1974. godine pravno je bila nemoguća. Kosovo i Metohija su i tada bili sastavni deo Srbije, ali su praktično učestvovali u upravljanju Srbijom, dok Srbija nije imala nikakvih ingerencija na Kosovu. Mi nismo dovodili u pitanje autonomiju Kosova i Metohije, ali smo tražili da to bude autonomija po svetskim standardima, da se vidi šta podrzumeva autonomija. Kontakt grupa ovde nama u “Bonskom aneksu” traži državna obeležja autonomije, uključujući zastavu, grbove, Ustav i tako dalje. To je nepoznato u teoriji autonomije. Čak ni na primeru Alandskih ostrva (Aland Islands), na primeru pokrajine Alto Adige (Alto Adige) u Italiji i u nekim drugim primerima mi ne možemo da nađemo takve presedane na kojima već insistira Kontakt grupa.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, sledeće pitanje, molim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, da li možemo ovo razmatranje o "Bonskom aneksu" i ovo šta ste sada izneli da povežemo i sa dokumentima Kontakt grupe koji su sadržani u tabulatorima 13 do 18? Da li se može reći da se tu vidi jedna, jedan isti prilaz na koji vi ukazujete u "Bonskom aneksu" kada je reč o odnosu prema autonomiji, kada je reč o odnosu prema činjenicama života na Kosovu i Metohiji i kada je reč o vidljivosti namera koje se mogu sagledati iz prilaza Kontakt grupe?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Namere su bile krajnje očigledne i to je, zapravo, predmet moje teorijske kritike ovde. Uopšte Kontakt grupu ne interesuje pravo stanje na Kosovu i Metohiji. Ona neprekidno insistira na pregovorima, a ništa ne čini da se pregovori zaista održe. A, s druge strane, zapadne sile instruišu albanske političke predstavnike da uporno izbegavaju dijalog sa vlastima Srbije. S jedne strane imamo Srbiju koja želi dijalog, neprekidno poziva na dijalog i spremna je da vodi dijalog po svim pitanjima, osim po pitanju teritorijalnog integriteta države, a s druge strane imamo zapadne sile koje neprekidno prete koje neprekidno insistiraju, a zapravo instruišu albanske političke predstavnike da odbijaju dijalog. To bi, otprilike, bila suština.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro. Da uzmemo dva elementa koji se provlače kroz te dokumente, koliko su oni tačni. Dakle stalno se vrši nekakvo nasilje nad civilima, to se može videti u tim dokumentima Kontakt grupe i drugi element je taj da mi nećemo dijalog. Da li je ijedna od tih takvih pretpostavki tačna: da se vrši nasilje nad civilima i da vlast u Srbiji neće dijalog.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Prvo, nikavog nasilja nad civilima nije bilo. Civili na Kosovu i Metohiji su, može se slobodno reći, živeli u optimalnijim uslovima, čak nisu bili ni u situaciji ni da poštuju striktno zakonske norme koje je nezamislivo ne poštovati u nekim drugim državama i u samoj Srbiji. Civili nisu najčešće plaćali striju, nisu plaćali vodu, komunalije, nisu plaćali poreze, a vlast je tolerisala to neplaćanje, želeći da ih odobrovolji, želeći da političke predstavnike ipak navede na dijalog. Vlast je intervenisala samo onda kada je

dolazilo do nasilja. Samo onda i dok je trajalo nasilje. S druge strane, imate sile, zapadne sile, članice Kontakt grupe kod kojih vam ne vredi nijedan argument. Oni pričaju svoju priču i teraju je uporno, a vi možete da se upinjete iz petnih žila da im dajete kakve god ćete argumente, kakve imate na raspolaganju, oni su jednostavno i gluvi i slepi za te argumente. To je suština. S druge strane, što se tiče mogućnosti da se pokrene dijalog, njih apsolutno nije bilo. Zašto? Zato što je neko sa zapada obećao albanskim političkim predstavnicima "striktno ispunjavajte ove naloge, doći će vaših pet minuta, mi ćemo vama zadovoljiti sve vaše interese onako kako smo to zajednički planirali". Neko od vas neprekidno traži dijalog, a taj dijalog u praksi neprekidno onemogućava.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, recite mi koja su bila vaša saznanja o političkim i obaveštajnim pripremanjima zapada i OVK za rat na Kosovu i Metohiji?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Moja saznanja su bila brojna, a vrhunac je dostigla poseta američkog visokog predstavnika Gelbarda (Robert Gelbard) koji je negde krajem februara 1999. godine došao u Prištinu. Održao je, doduše, jednu konferenciju za štampu gde je izrekao prilično neutralne stavove, ali je paralelno s tim održao poverljive kontakte s predstavnicima albanskih političkih stranaka i terorističke organizacije i podstakao ih da krenu u oružane akcije. Tada se dešava onaj veliki problem, mislim da se zove selo Donje Prekaze (Prekazi i Poshtem) gde je Adem Jašari (Adem Jashari), u kuću koju je blagovremeno izgradio kao pravu tvrđavu, zatvorio brojne članove svoje porodice, dočekaio policijsku poteru koja ga je jurila, jer je prethodnih dana u zasedi ubio dva srpska policajca i to je trebalo da bude signal svim drugim terorističkim grupacijama na Kosovu i Metohiji da krenu u oružani ustanak protiv Srbije. To je, zapravo, bio i motiv nas, srpskih radikala, da prihvatimo koalicionu Vladu s vama kao s našim ideološkim protivnicima, da bismo udružili sve nacionalne napore u odbrani zemlje. Videli smo šta se sprema i znali smo da su američki prsti u sve to umešani. To nam je, u stvari i sam Gelbard potvrdio svojim ponašanjem na Kosovu i Metohiji. To je osnovni podatak. Znamo od ranije da su zapadne sile strpljivo, poste-

peno, naoružavale albanske teroriste specijalnim vrstama naoružanja, da su ih finasijski pomagale, da su ih organizovale, a na vrhuncu svega toga i OEBS i njegova misija su instrumentoalizovani da bi doprineli organizovanju terorističkog ustanka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo da utvrdimo jednu činjenicu koju ste sad pomenuli. Vaš ulazak u Vladu narodnog jedinstva bio je prvenstveno motivisan kosovsko-metohijskim problemom?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da. Ne biste nas ni mrtve naterali da uđemo u Vladu sa ideološkim protivnicima kakvi su iz Socijalističke partije da nije bila u pitanju odbrana Kosova i Metohije i suprotstavljanje pretećoj agresiji zapadnih sila i NATO. To je bio naš osnovni motiv da uđemo u Vladu sa partijama koje su nam ideološki protivnici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: E sada, to smo utvrdili, dakle. Gospodine Robinson, moj je zahtev da se ovaj dokument u tabulatoru 25 uvrsti u dokazne predmete, a takođe i dokumenti koje sam pomenuo koji se odnose na Kontakt grupu sadržani u tabulatorima 13 do 18, uključujući i ovaj, naravno, 17, "Bonski aneks" o kome je pisao i sada govorio gospodin Šešelj.

SUDIJA ROBINSON: Od 13 do 18?

TUŽILAC NAJS: Mi, u stvari, nismo obradili detaljno nijedan od tih dokumenata, ovih drugih dokumenata, a svedok je jednostavno tu svedočio tako da ne vidim koja je svrha i da li bi uopšte bilo korisno imati sav taj materjal u dokaznom spisu. To će možda da se pojavi tokom unakrsnog ispitivanja, možda neće.

SUDIJA ROBINSON: Mislim da bi knjiga mogla da se uvrsti u dokazni spis, ali vi niste predočili tabulatore od 13 do 18 svedoku.

TUŽILAC NAJS: Gospođa Diklić (Diklich) mi je rekla da su dokumenti od 13 do 18 već uvršteni u dokazni spis.

SUDIJA ROBINSON: Znači nalaze se već u dokaznom spisu. Dakle, koliko sad shvatam, gospodine Miloševiću, oni su već u dokaznom spisu. To je dokazni predmet 791.

SUDIJA BONOMI: Da, jesu, mislim da nema potrebe da se sada direktno bavimo time. Možemo da ih pročitamo sami. Ukoliko Tužilaštvo želi time da se bavi tokom unakrsnog ispitivanja, može to da uradi, ali nema potrebe da se postupak odugovlači i da se sada detaljno time bavimo budući da se svedok na adekvatan način pozabavio tim dokumentima.

SUDIJA ROBINSON: Da. Tabulator 25 se uvrštava u dokazni spis. Molim da čujemo broj ovog registratora.

sekretar: Registrator će da nosi oznaku dokazni predmet 303.

SUDIJA ROBINSON: Dakle poglavlja XIII i XIV će da budu uvrštena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da utvrdimo nešto, gospodine Šešelji, pošto sam ja tražio da se uvrste ovi dokazni predmeti koji se tiču Kontakt grupe i naravno da mi ne smeta ako su neki već bili uključeni u dokazne predmete, ali interesuje me vaš odgovor i vaša ocena. Da li su stavovi sadržani u opcijama Kontakt grupe koji se nalaze u ovom spisu ukazivali na pripreme i pritiske zZapada za secesiju Kosova i Metohije?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da. Očigledno je bilo da zapad insistira, prvo na svom direktnom mešanju u naše unutrašnje odnose, a nešto potom će se videti da zapad insistira i na svom vojničkom ulasku na teritoriju Srbije, posebno na područje Kosova i Metohije i da su to zapravo pravi ciljevi zapada. Zapadne sile i NATO tražili su izgovor koji bi u konačnom ishodu doveo do stacioniranja njihovih trupa. Mi Srbi sa svojom nezavisnom i suverenom državom jednostavno se nismo uklapali u njihove geostrateške koncepte i tražili su, po svaku cenu, neki ratni ishod koji će biti neposredan povod za njihovo mešanje. Mi nismo bili za rat, Albanci u većini nisu bili za rat, rat nam je nametnut da bi to bio povod za stacioniranje američkih trupa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala. Maločas ste pomenuli onaj događaj u selu Prekaze. Da li smatrate da treba da dodate nešto objašnjenjima koja ste dali u vezi sa tim incidentom koji je poslužio onda kao izgovor za povećavanje pritiska na našu zemlju?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa kada je policija vršila istragu o ubistvu dva policajca, saznala je da je Adem Jašari, do tada poznati kriminalac na Kosovu i Metohiji, bio organizator terorističke grupe koja je napala i ubila policajce. I policija je krenula da ga traži. Adem Jašari je blagovremeno, nekoliko godina ranije, ja ne znam kad, podigao svoju kuću kao pravu tvrđavu. Izlio je u armiranom betonu, napravio puškarnice, osposobio je za dejstva svih vrsta pešadijskog naoružanja. Pre početka dejstava naše policije, na poziv policijskog komandanta, to su moja saznanja kao potpredsednika Vlade, neposredno nakon toga ja sam i ušao u Vladu Srbije, izašlo je oko 30 civila iz njegove kuće. To su bile starice, starci i mala deca. U kući su ostali muškarci, ostalo je žena, mlađih žena koje su htele da dele sudbinu muškaraca i ostalo je nekoliko maloletnih mladića koji su po albanskim tradicionalnim kriterijumima bili spremni za upotrebu oružja, mada, po našim zakonima su spadali u vojno nesposobne. I iz svih tih njihovih sredstava otvorena je vatra na našu policiju. Nije bilo drugog načina nego da se kuća u kojoj su bili zatvoreni, razori. Nije bilo dugog načina da ih policija savlada. Posle je to iskorišćeno u propagandnom ratu protiv Srbije i Savezne Republike Jugoslavije. Tvrdilo se da smo primenili neprimerenu silu. Znate, to je vešto smišljeno. Jašari je hteo da se žrtvuje. Žrtvovao se na onaj način na koji to rade teroristi Al Kaide (Al-Qaeda). On je bio spreman da založi svoj život, život svojih najbližih da se izazove jedan svetski skandal, da zapadni mediji to iskoriste protiv srpskog naroda. Naša policija, s jedne strane, je morala da se obračuna s teroristima, a s druge je to morala da uradi brzo, jer da brzo nije savladana banda Adema Jašarija, ko zna na koliko bi se mesta na Kosovu i Metohiji desili slični slučajevi. To je, zapravo, bila jedna vrsta ispita za našu policiju koji je, u stvari, postavljen od strane zapadnih sila: da li ćemo energično reagovati ili ne. Da nismo regovali energično, oni bi to shvatili kao našu slabost i udarili svim snagama. Pošto smo mi delovali energično, onda je došlo do

izvesnog zastoja u daljim dejstvima terorističkih grupacija. S druge strane, pred sami ulazak u Vladu, mi smo saznali da se na Kosovu i Metohiji u mogim albanskim selima kopaju tranšeje, rovovi, da se vrši prinudna mobilizacija u teroriste ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam. Koja je vaša osnova za tvrdnju da je Adem Jašari hteo da se žrtvuje za to?

SVEDOK ŠEŠELJ: On je onaj koji je sve to izveo. Znete, jedan deo civila iz porodice je pustio napolje. Cela porodica je na okupu, zatvoreni u čvrsto zidanu kuću koja liči na tvrđavu po svim objektivnim kriterijumima i spremnost da istraje do kraja u suprotstavljanju snažnim policijskim snagama koje su htele da ga uhapsu. Znete, neko ko se bori do kraja i ko ubije čak svoje sunarodnike, imamo podatke, policija je istragom ustanovila da su neki od članova porodice ubijeni iz naoružanja koje je imao Adem Jašari, a u rukama Adema Jašarija je nađen pištolj koji je oduzet ubijenom policajcu nekoliko dana ranije, to su pokazali naši istražni organi. Dakle, izvršena je obdukcija leševa. Čak Albanci nisu hteli da preuzmu leševe, njihovi srodnici, pa su naše vlasti sahranile te leševe, pa je došlo do iskopavanja posle nekoliko dana i onda su ih nosili tamo gde su oni hteli da ih sahrane. Dakle, hteli su što veći skandal. Znete, izginu im srodnici, a oni neće po zakonskoj proceduri da uzmu te leševe.

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Hvala. Gospodine Miloševiću, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, vi ste pre nekoliko minuta potvrdili da je vaš ulazak u Vladu Srbije bio vezan prvenstveno za kosovsko-metohijski problem. Ovde se u tabulatoru broj 3, molim vas, potražite ga, nalazi izvod iz vaše knjige, a tu je objavljen transkript intervjua Radio Metohiji od 4. jula 1998. godine koji ste objavili u knjizi "Vlada nacionalnog jedinstva". Da li je to tačno?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da. Ja sam u toku jula 1998. godine u svojstvu potpredsenika Vlade obišao mnoga područja Kosova i Metohije, bio sam tada i u svim opštinama pečkog okruga što znači da sam posetio Dečane (Decane), Đakovicu (Gjakove), Istok (Istog)

i Klinu (Kline) i obišao sam više sela koja su bila ugrožena od strane albanskih terorista u tom periodu. Obišao sam jedinice Vojske Jugoslavije koje su čuvale granične prelaze i obišao sam određene policijske snage koje su bile postavljene na najneuralgičnijim tačkama. Tada sam obišao i najugroženije srpsko selo Goraždevac (Gorazhdec) na domaku Peći (Peje) koje je okruženo albanskim selima skoro u potpunosti, a sa svih strana su dejstvovali na srpske civile albanski teroristi i tamo je dolazilo do čestih pogibija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, da li već u odgovoru na prvo pitanje vi govorite o onome šta ste maločas rekli, dakle o mešanju velikih sila, citiraću vam, to je na samom početku. Gospodine Robinson, nadam se da ćete moći da odmah nađete, u odgovoru na prvo pitanje voditelja emisije, u sredini pasusa, vi kažete, citiraću: "Za nas nije neka velika opasnost ta teroristička šiptarska banda. Za nas je opasnost mešanje velikih sila u naše unutrašnje poslove, nastojanje da se suzbiju srpski nacionalni interesi, ali tim više treba upozoriti i Šiptare da su Amerikanci spremni protiv Srba da se bore do poslednjeg Albanca".

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, nismo to našli.

TUŽILAC NAJS: To je prvi odgovor, negde četiri reda od početka.

SUDIJA ROBINSON: Da, vidim. U redu. Gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Skrenuo sam vam pažnju da je to prvi odgovor. Dakle, vi ovde stavljate poentu na ono šta je stvarno opasnost, "ne", dakle, "terorističke bande koje možemo da razrešimo, već mešanje velikih sila u naše unutrašnje poslove".

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da. Ja bih hteo ovde da razjasnim i ove terminološke razlike. Ja Albance naizmenično oslovljavam kao Šiptere i kao Albance. Da ne bi Pretresno veće mislilo da ima nešto uvredljivo, "Šiptar" (Shqiptar) je naziv koji i sami Albanci koriste za sebe, a Albanac je strani naziv za Šiptare, odnosno ... Dakle, ta dva izraza su sinonimi. Ja pokušavam, kao potpredsednik Vlade Srbije i

kroz ovaj intervju da stavim do znanja Albancima da ne treba da podležu zapadnim manipulacijama, da su Amerikanci spremni da se bore protiv Srba do poslednjeg Albanca. Baš brigada Amerikance koliko će Albanaca stradati u tim sukobima. To ih nikada nije interesovalo, kao što ih ne interesuje koliko će civila stradati u Iraku (Iraq) ili na bilo kojoj drugoj tački planete gde oni vode ratove za svoje interese. To je suština, dakle, tog mog stava. "Manipulišu vas Amerikanci, njih nije uopšte briga što ćete izginuti, stradaćemo i jedni i drugi, a oni će jedini imati koristi od tog našeg sukoba". To je, dakle, bio neki moj pokušaj odvratanja u čirima albanskim masama od sleđenja terorističkih poduhvata, od sleđenja jedne politike koja nije mogla biti u interesu Albanaca kao nacionalne manjine u Srbiji i Jugoslaviji, ali je svakako u interesu zapadnih sila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro, gospodine Šešelji. Molim vas pogledajte dva pasusa niže, dakle preskočite dva, a onda samo na sledećem: "Što se tiče političke situacije na Kosovu i Metohiji, mi smo pristalice dijaloga. Sve tri političke partije koje su ušle u koalicionu Vladu narodnog jedinstva, neprekidno nude dijalog albanskim partijama." Dakle, vi nastupate u svojstvu potpredsednika Vlade, govorite u ime Vlade, govorite na Radio Metohija i govorite da se nudi dijalog svim albanskim partijama.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da, to je neprekidno bila politika Vlade Republike Srbije. Ja još nešto tu kažem. Nemamo nameru da im negiramo demokratska, ljudska, građanska prava i slobode, ali moraju biti lojalni državi u kojoj žive i oni koji nisu naši državljani, ako deluju sa separatističkih pozicija nemaju šta da traže u našoj zemlji i moraću da odu. Dakle, reč je samo o emigrantima iz Albanije koji su ušli u Srbiju i na Kosovo i Metohiju i deluju sa separatističkih pozicija, a takvih je takođe bio popriličan broj. Još ih je više došlo sa NATO okupatorima, nakon Kumanovskog sporazuma. Dakle, svaku priliku, ne samo ja nego svi ostali članovi Vlade koristimo da utičemo na pripadnike albanske nacionalne manjine da prihvate dijalog sa srpskim političkim partijama, sa srpskim državnim organima i da nađemo zajedničko rešenje koje će sve zadovoljiti, a koje neće dovesti u pitanje teritorijalni integritet Srbije. To je suština politike naše Vlade za sve vreme trajanja kosovsko-metohijske krize.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I vi to ovde iznosite u intervjuu koji je ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To je Radio Peć.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 4. jul 1998. godine.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To je na Radio Peći bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja naglašavam ovaj datum kada se o tome govori i kada vi, nastupajući u ime Vlade, o tome govorite. Recite koje je mere preduzimala Vlada Srbije u cilju stabilizacije i rešavanja kosovsko-metohijskih problema? Samo da vam skrenem pažnju, dalje u odgovorima na pitanja, dva pitanja dalje, pita vas: "Vlada Srbije čini velike napore da makar sa te humanitarne strane pomogne stanovništvu". Molim vas da imate u vidu političke, humanitarne, bezbednosne i druge aspekte, pitanje obrazovnog sistema u kome govorite u ovom intervjuu, dakle koje je mere preduzimala Vlada Srbije u cilju stabilizacije i rešavanja kosovsko-metohijskih problema?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Mi smo imali dve vrste mera. S jedne strane hteli smo da suzbijemo terorizam i na tom planu su išla sva nastojanja naše policije, a i vojske uglavnom na graničnim prelazima, jer baš u to vreme kad sam se ja zatekao u Peći desilo se da je jedna naša pogranična vojna jedinica razbila dve grupe terorista koji su na konjima prenosili oružje iz Albanije na Kosovo i Metohiju. Dakle, s jedne strane hteli smo da se uništi terorizam i da se spreči bilo kakvo nasilje, a s druge strane u ionako teškoj ekonomskoj situaciji u kojoj se Srbija nalazila, mi smo činili velike finansijske napore da se u celosti pomogne kosovsko-metohijskom stanovništvu, bez obzira na njegovu nacionalnost: Albancima, Srbima, Romima, Gorancima, Turcima, Muslimanima, Egipćanima i kojih sve tamo nacionalnosti ima. Dakle, naši naponi su tu bili dvosmerni. Pokušao sam tom prilikom da ubedim pripadnike albanske nacionalne manjine da su njeni realni interesi, kao i interesi nas Srba, da žive mirno, da ih niko ne ugrožava, da su ravnopravni pred Ustavom, to kažem na sledećoj strani ovog intervjuu, pred Ustavom i zakonom, pred

svim državnim organima i da imaju autonomna prava. Koja su to autonomna prava? Ona autonomna prava najvišeg međunarodnog standarda koja se primenjuju u bilo kojoj državi na svetu, od toga nikada nismo bežali. Ako neće Albanci da njihova deca idu u državne škole, mogu da formiraju privatne škole. To niko nije dovodio u pitanje. Pa vi ste, gospodine Miloševiću, godinu ili dve dana pre toga postigli sporazum sa Ibrahimom Rugovom da se jedan broj državnih zgrada ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam na odgovoru. Hvala vam na tom odgovoru, gospodine Šešelji. Imajte na umu da odgovori moraju da budu što je moguće kraći.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vas su u ovom intervjuu pitali da opišete susret Ričarda Holbruka (Richard Holbrooke) sa pripadnicima UČK. Na 303. strani, to je dva lista dalje, vi kažete: "Naravno, taj Holbrukov susret sa albanskim teroristima govori da su zapadne sile direktno potpomagale terorizam, podstrekavale ga svojim aktivnostima, one su išle na ruku albanskim separatistima, povećavale su njihove ionako neumerene apetite i dovodile ih u jedan začarani krug iz koga praktično neće biti izlaska ako se albanski političari na vreme ne osveste ...

TUŽILAC NAJS: Možda bi optuženi želeo da kaže nešto, kako bismo pronašli to šta čita. Nismo to još pronašli.

SUDIJA KVON: Pri dnu strane 5 na engleskom.

TUŽILAC NAJS: Tako sam i mislio, ali ne mogu da pronađem paragraf iz koga optuženi sada čita.

ADVOKAT KEJ: Strana 6, red 10.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću. Vi morate da pričekate, vi morate da budete sigurni da Pretresno veće ima paragraf koji čitate pre nego što nastavite, jer inače to šta želite da kažete će da se izgubi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pretpostavljam da ste sad našli, ja sam citirao ovo, vi kažete: "Naravno, taj Holbrukov susret sa albanskim teroristima govori da su zapadne sile direktno potpomagale terorizam, podstrekavale ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Vidite šta se tu desilo. Do Gelbardovog dolaska u Prištinu krajem februara 1992. godine, američka administracija albanske teroriste naziva teroristima. UČK je od strane američke administracije proglašena terorističkom organizacijom. Ovo je preloman momenat: dolazi Holbruk na Kosovo i sastaje se sa liderima terorističke organizacije. Odlazi im u posetu, odlazi u neku kuću, ko zna na kom mestu, gde su oni održali sastanak kome je on prisustvovao, čak se izuvao, skinuo cipele kad je ušao tamo, sećamo se tog televizijskog snimka. Dakle, tog momenta Amerika (United States of America) otvoreno staje uz onu grupaciju koju je prethodno i ona sama smatrala terorističkom. Time razotkriva sve svoje ambicije, time otkriva svoje prave namere. Ona tada albanskim teroristima povećava ionako neumerene apetite i podstrekava ih da krenu u oružani obračun sa srpskim policijskim i vojnim snagama. Mi smo tog leta imali dosta žestokih okršaja sa albanskim teroristima na području Kosova i Metohije.

SUDIJA ROBINSON: Recite nam u čemu je značaj toga što je gospodin Holbruk skinuo cipele?

SVEDOK ŠEŠELJ: Pa, vidite, on na neki način podilazi, podilazi njihovom verskom običaju, na primer. On na taj način sugerise svoju intimnost s njima. Znate, kad uđete u nečiju kuću, vi se držite uobičajenih građanskih normi ponašanja. Kad činite nešto više od toga što odgovara tradicionalnim običajima domaćina, vi onda ostvarujete mnogo viši stepen prisnosti s njim. Jer da on nije skinuo cipele, niko mu ne bi zamerio. U civilizovanom svetu odavno se ne skidaju cipele kada se ulazi kod nekoga u posetu.

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Hvala, gospodine Šešelj, hvala. Gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelj, ovde se više puta iznosilo, ja sad ne mogu to da nađem u ovom vašem intervjuu, ne znam da li je u ovom tačno, ali nadam se da ćete mi pomoći, pominjalo se kako vi, da se vi zalažete za to da se proteraju Albanci sa Kosova i Metohije. Međutim, iz onoga šta sam ja slušao u pogledu vašeg zalaganja, vi ste govorili, vi ste se zalagali za proterivanje imigranata iz Albanije pod dva kumulativna uslova: da su imigranti i strani državljani i da se ponašaju na način na koji podstiču separatizam. Dakle, pod dva ta kumulativna uslova. Da li možete da mi pomognete da nađemo to u ovom vašem intervjuu, ako je to ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa možda to nije bilo baš u ovom intervjuu, nego u nekom drugom, ali to je suština velikog broja mojih javnih nastupa, a vama je verovatno poznato da sam ja sve svoje javne nastupe, pogotovo televizijske i radio intervju objavljiavao u svojim knjigama, pa to ostaje jedno trajno istorijsko svedočanstvo. Ja nemam čega da se stidim u pogledu svega onoga šta sam u bili kom povodu izgovorio, šta sam rekao ili da nemam nikakvog razloga da se odrekнем svog političkog stava. Šta je ovde suština? Albanija je decenijama bila pod jednim tipičnim staljinističkim režimom na čijem je čelu stajao Enver Hodža (Enver Hoxha). Taj režim je bio nepodnošljiv i za albansko stanovništvo i često se dešavalo da Albanci iz Albanije beže u Srbiju. Srpske vlasti, širom Srbije i na Kosovu i Metohiji su primali sve te albanske izbeglice i nikada nije dovođeno u pitanje da im se pruži zaštita, da im se pruži elementarni uslov za život, i tako dalje. Međutim, desilo se da je jedan broj tih izbeglica, možda i veći broj, počeo, čim je dobio gostoprimstvo u Srbiji, počeo da deluje u Srbi sa separatističkih pozicija. U Srbiji nađe utočište, a on sad hoće deo Srbije i da pripoji Albaniji. To je ono šta je bilo nepodnošljivo. Nema nijedne države na svetu koja bi trpela strane emigrante na svojoj teritoriji koji deluju protiv njenih vitalnih i egzistencijalnih interesa.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, hvala. Hvala, gospodine Šešelj. Vaši odgovori su malo duži tako da kad ja mislim da ste potpuno odgovorili na pitanje, ja ću da vas zaustavim. Gospodine Miloševiću, izvo-

lite.

SVEDOK ŠEŠELJ: Ja želim da stvari budu što jasnije, gospodine Robinson i trudim se da to postignem, a žao mi je ako je to nekad preopširno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je, to sam želeo da konstatujemo upravo zato što se ovde u mogim izvrtanjima govorilo o nekom zalaganju da se isteraju Albanci sa Kosova. U odgovoru na prvo pitanje, nađite, molim vas, stranu 300, a to je, to je samo tri pasusa dalje od onog početnog koji smo citirali, dakle u odgovoru na prvo pitanje ...

SUDIJA ROBINSON: To je strana 300 knjige? Morate da pričekate dok mi to ne pronađemo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Odgovor na prvo pitanje, lako ćete ga naći. Znači, od samog početka, gospodine Robinson, odgovor na prvo pitanje, četvrti pasus. I ja sam citirao prvi deo tog četvrtog pasusa u kome vi, gospodine Šešelj, kažete da smo pristalice ...

TUŽILAC NAJS: Mislim da sada gledam pogrešan tabulator. Izgleda da smo još uvek na tabulatoru 3 i mislim da je to negde pri kraju prve strane.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Najs. Gospodine Miloševiću, sve ste to vi trebali da kažete. Vi za nas treba da pripremite odgovorajuću stranu na engleskom, kako bi postupak mogao lako i brzo da teče. Dobro, idemo sada dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, to je četvrti pasus u prvom odgovoru. Mislim da ga je veoma lako naći. I već smo citirali prvu rečenicu iz tog pasusa u kome vi kažete, gospodine Šešelj: "Mi smo pristalice dijaloga. Sve tri političke partije koje su ušle u koalicionu Vladu narodnog jedinstva neprekidno nude dijalog albanskim partijama". E sada, ovo šta sam ja hteo da sasvim razjasnim: "Nemamo

nameru da negiramo demokratska građanska i ljudska prava i slobode, ali moraju biti lojalni državi u kojoj žive. I oni koji nisu naši državljani” dakle oni koji nisu naši državljani, “ako deluju sa separatističkih pozicija, nemaju šta da traže i moraće da odu”. U tom smislu sam vam postavio pitanje. Vi ovde kumulativno iznosite dva uslova, da nisu naši državljani, a da deluju sa separatističkih pozicija i da takvima treba otkazati gostoprimstvo. Da li je to nešto šta je neuobičajeno u međunarodnoj praksi i međunarodnom pravu?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa, gospodine Miloševiću, mi naše državljane, čak i da su najgori ljudi na svetu, ne možemo proterati. Ovo šta se neki dan desilo sa Milom Đukanovićem u Crnoj Gori, a koji je isporučio svog državljanina stranoj zemlji, to je nezamislivo u civilizovanom svetu. Naši državljani, odlukom naših vlasti, ne mogu se nigde proterivati. Ako su se ogrešili o zakon, odgovaraju pred sudovima, idu u zatvor, ali oni su naši. I kad su najgori, oni su naši. Dakle, uopšte se nije dovodilo u pitanje da svi oni Albanci, čak iako su teroristi, ne mogu biti proterani iz zemlje. To je valjda jasno svima. Nemoguće je proterati. Dok vas nisu kidnapovali u Beogradu i isporučili Haškom tribunalu, nema nijedan slučaj da je državljanin naše zemlje bilo kome ispučen. To je kod nas bila svetinja. Naš državljanin ne može nigde da se isporučuje. Ako je kriv, odgovara po zakonu, kad izađe iz zatvora, trudi se država da ga rehabilituje i tako dalje. Čak i u periodu komunističke diktature niko nije proteran iz Jugoslavije. Neke druge komunističke zemlje su proterivale svoje državljane, Jugoslavija nije nikada.

SUDIJA BONOMI: Nisu samo komunističke zemlje izručivale svoje građane, to je sasvim uobičajena praksa širom sveta.

SVEDOK ŠEŠELJ: Svoje državljane država da isporučuje nekome? Zna li vi, gospodine Bonomi (Bonomy), neki slučaj da je Engleska (England) svog državljanina bilo kome isporučila ili proterala iz Engleske, ako je njen državljanin? Ja za taj slučaj ne znam, a veliki sam poštovalac engleskog pravnog sistema.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Šešelji, to je sasvim uobičajena praksa u zemljama anglosaksonskog prava. To je sasvim normalna praksa

u mnogim zemljama.

SUDIJA BONOMI: Čak i za privredni kriminal.

SVEDOK ŠEŠELJ: Da svoje državljane protera?

SUDIJA BONOMI: Ne. Sada iskrivljujete ono šta sam rekao. Ja sam rekao "izručiti svoje građane na suđenje". To je sasvim normalna praksa, ukoliko je građanin jedne zemlje počinio krivično delo u drugoj zemlji, onda može u toj zemlji da mu se sudi. Postoje mnogi međunarodni pravni instrumenti koji to omogućavaju.

SVEDOK ŠEŠELJ: Ja ne znam nijedan slučaj da je Velika Britanija (Great Britain) svog državljanina isporučila stranoj zemlji i da mu je ta strana zemlja sudila, a voleo bih ako vi možete da me obavestite, pošto onda nisam upućen u to. Ali ovde je reč o proterivanju, gospodine Bonomi. Ovde je reč o proterivanju svojih državljana.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Šešelj, ja sam se bavio pravom o izručivanju i to dosta i za vaše lično obrazovanje ću kasnije da vam pošaljem jedan popis predmeta. Nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelj, četiri stranice dalje, ja se nadam da možete uz ovu konstataciju da je to četiri stranice dalje da nađete taj deo. Vi govorite o međunarodnim humanitarnim organizacijama. To je na strani 304 vaše knjige.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da, ja sam našao taj deo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, da li ste vi našli? "Međunarodne humanitarne organizacije su," voditelj kaže, "tražile pristup ovom području. Upravo navodeći razloge da pomognu ...

TUŽILAC NAJS: Strana 7.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, "upravo navodeći razloge

da pomognu u oslobađanju otetih". Koliko ima istine u tome? Šta ste vi ovde rekli, gospodine Šešelj?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Evo šta se desilo. Albanski teroristi su oteli jedan veći broj Srba, ali oteli su popriličan broj Albanaca. Ispostavilo se posle da je najveći broj otetih već likvidiran. Oni su ih oteli pod određenim ucenama i tako dalje. I onda su se neke međunarodne humanitarne organizacije nudile da posreduju kod albanskih terorista kako bi pustili otete i Srbe i Albance i Rome, bilo je tu i Goranaca i tako dalje. Ja sam tu imao negativan stav smatrajući da je tu reč o špijunskim organizacijama, a naveo sam da imamo iskustva na teritoriji Srpske Krajine i Republike Srpske. Špijunirale su te organizacije, najčešće za račun srpskih neprijatelja, napakostile srpskom narodu, podnosile lažne izveštaje, lansirale izmišljotine po zapadnim medijima i tako dalje. Tako su se te takozvane nevladine organizacije ponašale i na Kosovu i Metohiji. Najčešće su imale humanitarnu firmu, ali pod tom firmom su se sakrivali neki drugi interesi. Mi smo imali slučajeve u našoj praksi da se pod firmom verskih misionara šalju strani špijuni. Na primer, jedan od njih zvao se Dejvid (David), ne mogu mu se trenutno setiti imena, bio je šef CIA-e (Central Intelligence Agency) u američkoj ambasadi u Beogradu, on se prvi put na našem području pojavio kao misionar pentakosne crkve. To je američki špijun koji je vrbovao bivšeg načelnika Generalštaba Momčila Perišića, pa je bila velika afera povodom toga u Beogradu. Dakle, naša iskustva s takozvanim nevladinim organizacijama su, pre svega, bila negativna. Bilo je nekih organizacija koje su se zaista bavile humanitarnim poslovima, ali one su bile u manjini. Ja lično u te međunarodne humanitarne organizacije nikad nisam imao poverenja. Dejvid Nejbtor (David Neighbour) se zvao ovaj šef CIA za Balkan sa sedištem u američkoj ambasadi. Sad sam se setio.

SUDIJA BONOMI: Mislim da u ovome šta ste sada govorili postoje dva različita pitanja: jedno su dezinformacije, drugim rečima objavljivanje informacija u međunarodnoj zajednici o Srbiji koje nisu tačne. A drugo je pitanje špijuniranje. Zanima me ovo drugo. Koje su vaše osnove za tvrdnju da je bilo međunarodnih humanitarnih organi-

zacija koje su špijunirale Srbiju?

SVEDOK ŠEŠELJ: Često se dešavalo, na primer, da Vojska Republike Srpske kod pretresa pripadnika nekih međunarodnih humanitarnih organizacija nađe oružje koje je ilegalno upućivano suprotnoj strani.

SUDIJA BONOMI: Hajde da ne mešamo pitanja. Zadržimo se na Kosovu, jer sada se time bavimo.

SVEDOK ŠEŠELJ: Pa ja vam ovde jedan politički stav izražavam kao potpredsednik Vlade u julu 1998. godine, dakle pre rata. Ja izražavam negativan politički stav ...

SUDIJA BONOMI: Ali mene ne zanimaju vaši politički stavovi. Mene zanima koja je činjenična osnova za tvrdnju da su na Kosovu međunarodne humanitarne organizacije učestvovala u aktivnosti špijuniranja. To je veoma precizno pitanje.

SVEDOK ŠEŠELJ: Jeste, ali vi zaboravljate, gospodine Bonomi, da ja ovde svedočim povodom svoje izjave, a ne povodom dokaza da su zaista špijunirale, jer ja, kao potpredsednik Vlade, imam opšta saznanja ...

SUDIJA BONOMI: Ne, ne. Vi ste me opet pogrešno shvatili. Vi niste ovde da biste davali izjave. Naprotiv, bilo bi sasvim neprilično da se tako nešto dogodi. Vi ste ovde da dajete odgovore na konkretna pitanja postavljena u ovom Predmetu i ja vam sada postavljam jedno konkretno pitanje i želeo bih da dobijem konkretan odgovor.

SVEDOK ŠEŠELJ: Pa ja vam odgovaram. Moj politički stav je 1998. godine bio u julu mesecu da su te zapadne nevladine organizacije humanitarnog karaktera pre svega špijunske, a vi od mene tražite da ja svoj politički stav iz jula meseca 1998. godine potkrepljujem sad konkretnim činjenicama kao da sam ja to 1998. godine iznosio na sudu. Ne, ja to nisam iznosio na sudu, ja sam to iznosio u jednoj radio emisiji kao svoj stav i ja vam danas potvrđujem da je to onda bio moj stav i sada. Ako vi sada od mene tražite te dokaze, onda bi

meni trebalo par meseci da ja sve to prikupim, gospodine Bonomi.

SUDIJA BONOMI: To znači da vi nemate nikakvu činjeničnu osnovu koju možete da prezentujete pred ovim Sudom kao potporu tvrdnje da su međunarodne humanitarne organizacije učestvovala u špijunskim aktivnostima na Kosovu?

SVEDOK ŠEŠELJ: To ne znači to. Ja imam činjeničnu osnovu, ali za tu činjeničnu osnovu ja bih morao da imam i kontakte sa svojim pravnim savetnicima i da mi oni to dostave iz Beograda. Gospodine Bonomi, vama možda nije poznato, već dva meseca mene su potpuno blokirali od tih kontakata, baš možda u vezi sa ovim svedočenjem, ali ja ovde svedočim da je moj stav 1998. godine kao potpredsednika Vlade bio takav.

SUDIJA BONOMI: Dobro, onda ne možemo ništa više da pronađemo u ovom trenutku. Hvala.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, ja se nadam, ja se nadam da ću moći da dok traje svedočenje gospodina Šešelja ovde njemu da prezentiram, da bi on mogao vama da da objašnjenje, jer je on zaista u jednoj teškoj situaciji, nema nikakve mogućnosti komuniciranja i nema nikakve mogućnosti da prikupi bilo kakav dokument, ali ja se nadam da se vi, gospodine Šešelj, sećate slučaja onog Australijanaca iz organizacije Ker (CARE) koji se bavio špijunskim delatnostima i koji je ustanovila naša policija, pa onda ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To je bilo u toku rata, u toku bombardovanja, je li tako?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sali Beker (Sally Becker), ja se ne sećam tačno datuma, ali naćićemo te podatke. Sali Beker koja je unosila oružje za UČK i tako dalje. Ima, ima dokumenata o tome tako da se ne treba brinuti da ih nema.

TUŽILAC NAJS: Izgleda da je ovo niz sugestivnih pitanja.

SUDIJA ROBINSON: Da, radi se o veoma sugestivnom pitanju. Vi iznosite nešto, a takođe i obezbeđujete odgovor na pitanje koje ćete kasnije da postavite, gospodine Miloševiću. Krenite dalje.

SVEDOK ŠEŠELJ: Gospodine Robinson, samo bih hteo ...

SUDIJA ROBINSON: Zaustaviću vas. Dovoljno smo se bavili ovim, krenite dalje sad, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro, gospodine Robinson. Vi ste govorili i u ovom intervjuu i u mnogo drugih javnih istupanja, a i nije reč ovde samo o vama, nego o politici koja je vođena tada prema Kosovu, dakle, želeo bih sada da utvrdim nešto. Da li su nastojanja Vlade Srbije i uopšte političkih struktura Jugoslavije, uključujući i mene i jugoslovenske vlasti, dakle pokušaj da se pregovara sa političkim predatavnicima kosovsko-metohijskih Albanaca bio reakcija na zahtev koji je u tom pravcu postavljan rezolucijom Saveta bezbednosti koja se ticala Kosova i Metohije ili su bile inicijativa Vlade Srbije? Da li se toga sećate, da li o tome imate jasna saznanja i šta možete o tome da kažete?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Toga se veoma dobro sećam, jer je Vlada Srbije, pre nego što je došao taj zahtev spolja, formirala jednu grupu od svojih istaknutih funkcionera kao pregovarački tim za razgovore sa svim albanskim i drugim kosovsko-metohijskim političkim partijama i nekoliko puta, više puta su sazivani ti razgovori, možda je bilo i 20 odlazaka, ne mogu se tačne brojke setiti, neprekidno smo insitirali na tim razgovorima, ali odziv je bio poprilično slab. Mnoge kosovske političke partije su prihvatile tu inicijativu: turska, romska i tako, čak i dve albanske, ali to nisu bile masovnije političke partije. Dve albanska političke partije su prihvatile inicijativu, ali ne i one glavne. One glavne pod instrukcijama sa zapada su odbijale svaku inicijativu za razgovore. Pa to nam se desilo i u Rambujeu (Rambouillet). Pod pritiskom zapadnih sila Narodna skupština je donela odluku da naša delegacija ode na pregovore u Rambuje. Srpska radikalna stran-

ka je bila protiv. Nismo hteli da ide naš član delegacije, znali smo da je neka podvala u pitanju. Otišla je naša delegacija, otišla je albanska delegacija i nikad nije došlo do njihovog međusobnog susreta. Nikada nijednog zajedničkog sastanka nije bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Odnosno nije se pregovaralo uopšte.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Nije se pregovaralo. Samo su zapadni posrednici vršili pritisak na srpsku delegaciju da prihvati apsolutno neprihvatljive stvari.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. U tabulatoru 20 nalazi se Rezolucija 1160 Saveta bezbednosti (UN Security Council Resolution 1160), ja ne želim da u nju sad posebno ulazimo zbog toga što nemamo vremena, a i nema neki veliki značaj, ali je unutra da bi se utvrdilo kada je međunarodna zajednica tražila da dođe do pregovora i da bi se utvrdilo da je ta rezolucija doneta po datumu, znači 31. marta 1998. godine, Rezolucija 1160 ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa naša delegacija je već ranije bila u Prištini tražeći razgovore.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo sam to hteo da utvrdimo.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da li je to bilo, ne znam tačan datum, možda 28. da je već bila u Prištini ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li se sećate kad sam ja potpisao s Rugovom Sporazum o normalizaciji školskog sistema?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To je bilo dve godine ranije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Malo više.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Možda i tri godine ranije. To je bilo uz posredovanje one vatikanske organizacije ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sent Eđidio (Sant Egidio).

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je bilo u jesen 1995. godine i to je bilo objavljeno u svim novinama ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To je bilo tri godine ranije. Dve i po godine ranije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, moje pitanje je, gospodine Šešelj, bilo da li su pokušaji naših vlasti da se pregovara sa predstavnicima političkih partija kosovsko-metohijskih Albanaca bili posledica i odgovor na zahteve Ujedinjenih nacija ili su se desili mnogo ranije? Da li smo sada ustanovili šta je uzrok, a šta posledica, kad se šta desilo?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Svi politički faktori u Srbiji su grčevito godinama želeli stabilizaciju unutrašnjih prilika, rešavanje urgentnih problema. Nikome u Srbiji nije odgovaralo što većina Albanaca bojkotuje političke procese, što ne učestvuje na izborima, svi su osećali to kao jedan problem koji u budućnosti može da eskalira. Mi smo neprekidno insistirali da albanske političke partije izađu na izbore. Zahvaljujući svojoj brojnosti mogle su da imaju veliki broj poslanika u republičkoj u saveznoj Skupštini, mogle su vrlo često da kao takve ulaze u Vladu i saveznu i republičku, a s druge strane bili smo spremni da odredimo i kvotu ministara koje će biti obavezno albanske nacionalnosti, kako bismo na što bolji i principijelniji način rešili ceo problem. Nikome u Srbiji nije odgovaralo da Albanci masovno ne učestvuju u političkim procesima, jer smo onda znali da smo tako podložni manipulisanju spolja, a znali smo koji su planovi Amerike, neko je to ranije saznao, neko kasnije. Ja mogu sebe javno da hvalim na svakom mestu da sam jedan od onih koji su prvi shvatili kakve su krajnje namere Amerike i zapadnih sila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelj, spomenuli smo ovaj sporazum sa Rugovom, moj sporazum sa Rugovom, to je bilo 1995. godine da se reši školski sistem, a vi ste pomenuli pregovore sa političkim predstavnicima Albanaca i sa političkim predstavnicima drugih nacionalnih zajednica. Da li je bilo, s obzirom da su tamo nacionalne zajednice, kako su definisane i Turaka, Muslimana, Goranaca, Roma, Egipćana, osim Srba, Crnogoraca i Albanaca, da li je izostao pozitivan stav bilo koje od ostalih nacionalnih zajednica na

Kosovu i Metohiji u vezi sa inicijativama Vlade Srbije da se političko rešenje traži da se pregovorima reše problemi?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Sve ostale nacionalne zajednice su zdušno prihvatale pregovore, razgovore, dijalog. Mnogu su prenebregavali činjenicu da na Kosovu i Metohiji ne žive samo Albanci i Srbi, tamo je živelo pre NATO okupacije oko 150.000 Muslimana srpskog govornog jezika. Živelo je oko 50.000 Turaka, Turaka starosjedelca koji su tamo stotinama godina, najčešće u okolini Prizrena i u samom Prizrenu. Zatim je živelo oko 60.000 Goranaca, to je narod srpskog porekla, islamske vere, srpskog jezika, ali albanskih imena. Kod njih taj proces albanizacije još nije bio okončan i oni su se vremenom u nacionalnom pogledu osvestili i pripadali jednoj posebnoj zajednici. Zatim, živelo je više od 200.000 Roma, zatim, dešavala se jedna velika mistifikacija sa stvarnim brojem Albanaca. Albanci su bojkotovali popis stanovništva iz 1991. godine. Ranije kad su sami rukovodili popisom, prisiljavali su pripadnike druge nacionalne, drugih nacionalnih zajednica da se izjašnjavaju kao Albanci, pogotovo ako je reč o pripadnicima islamske veroispovesti, pa su mnogi Romi, mnogi Muslimani, mnogi Goranci, mnogi Turci morali da se izjasne kao Albanci. Kasnije, kada se situacija promenila, svi oni koji pripadaju određenim nacionalnostima, nisu više hteli ni pod kakvom prinudom da se predstavljaju onim šta oni nisu. A zapadne sile su neprekidno ignorisale postojanje drugim nacionalnih zajednica. Čak je postojala jedna grupacija od 7.000 ljudi koji su se izjašnjavali kao Egipćani. U njihovoj usmenoj tradiciji je postojao podatak da su njihovi preci pre nekoliko stotina godina i doseljeni sa područja Egipta (Egypt). To oni tako pričaju, a njihovo je pravo da se izjasne kako god žele, tako da je tu očigledno bilo ignorisanje svih nacionalnih interesa, grupacija koje nisu bile spremne da budu instrumentizovane od strane zapadnih sila protiv Srbije. Potpuno su ignorisani. Posle su uglavnom i podelili sudbinu srpskog naroda ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam, odgovorili ste na pitanje. Gospodine Miloševiću, došao je trenutak za pauzu. Pauza od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šešelji, molim vas da se na kratko vratimo na vašu knjigu "Srpski narod i novi svetski poredak" koja je već ovde prihvaćena kao dokazni predmet, a ona vam je u tabulatoru 25. Vi ste maločas pominjali odluke Narodne skupštine Srbije i skrećem vam pažnju ...

SUDIJA KVON: Radi zapisnika usvojena su poglavlja 13 i 14, a ne kao čitav tabulator pod brojem 25.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ja sam shvatio da ste usvojili tabulatore 13 i 14, nisam shvatio da su usvojena samo ta poglavlja. Evo, sada je poglavlje XIX. To su zaključci Narodne skupštine. Da se kratko osvrnemo samo na glavne momente koje sadrži ovo poglavlje, a sobzirom da je u neposrednoj vezi sa nastojanjima da se vode pregovori, da se postigne rezultat mirnim putem. Dakle, u ovom poglavlju XIX vi govorite o tome da je ...

SUDIJA KVON: Strana 60.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Govorite na samom početku da je odluku da delegacija Srbije putuje u Pariz (Paris), Narodna skupština donela 4. februara 1999. godine na osnovu rasprave o problemima na Kosovu i Metohiji i agresivnim pretnjama NATO, kao i inicijativi Kontakt grupe, a zatim usvojila zaključke gde je pre svega najoštrije osudila NATO pretnje srpskoj državi i narodu, konstatujući da su one u funkciji direktne podrške separatizmu i terorizmu, a suprotne deklarativnom zalaganju za nalaženje mirnog rešenja problema. Da li ste našli to?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da. Samo bih vas podetio, gospodine Miloševiću, da smo pre toga imali zajednički dokument svih političkih partija u Srbiji koji se takođe ticao načina rešavanja kosovsko-metohijskog pitanja. On prethodi sednici Narodne skupštine. Tamo su sve

političke partije u Srbiji zauzele jedinstven stav po tom pitanju i pokrenule sopstvenu inicijativu. Jedna od ključnih tačaka te inicijative je bila, u sklopu demokratskog rešavanja samog problema, da Kosovo i Metohija u budućnosti ima dvodomnu Skupštinu: Veće građana u kome bi se birali poslanici po proporcionalnom principu i gde bi Albanci uvek imali većinu, jer ih je većina u stanovništvu Kosova i Veće nacionalnih zajednica gde bi svaka nacionalna zajednica sa Kosova i Metohije imala podjednak broj pripadnika, kako ne bi došlo do majorizacije. Dakle, Albanci, Srbi, Goranci, Turci, Romi, Egipćani, i tako dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Taj princip je bio i suštinski princip prilaza naše delegacije u Rambujeu.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je to tako ili ne?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da, ali naša delegacija nije imala ni šansu da to ozbiljno izloži tamo, jer ni do kakvog sastanka sa predstavnicima albanskih političkih partija nije ni došlo u Rambujeu. U Rambujeu zapadne sile su jedino vršile pritisak da naša delegacija prihvati, to je valjda "Aneks B" Sporazuma iz Rambujea (Rambouillet Accord), koliko me sećanje služi, slobodno kretanje trupa NATO kroz celo područje Srbije. I praktično okupaciju Kosova i Metohije što niko u srpskom političkom životu nije smeo ni da pomisli da prihvati. A kad je reč o ovoj sednici Narodne skupštine koju ste pomenuli, tu su stavovi takođe jedinstveno zauzeti. Cela Narodna skupština, i valadajuće i opozicione političke partije i u ovoj zajedničkoj inicijativi su učestvovala i vladajuće i opozicione političke partije. Pored ove tri partije koje su bile uključene u Vladu narodnog jedinstva, tu su bile partije raznih nacionalnih grupa sa Kosova i Metohije i Srpski pokret obnove i Nova demokratija i Savez vojvođanskih Mađara, te tri partije su bila jedina opozicija u Narodnoj skupštini u to vreme. Dakle, to je bio apsolutni konsenzus svih relevantnih političkih faktora u Srbiji po tom pitanju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pogledajte, molim vas, na, to vam je od kraja, to je XIX glava, četvrti pasus od kraja. Pa idemo onda unapred. Govori se o tome: "Albanski separatizam i terorizam kao njegov najviši stadijum ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, morate da sačekate dok mi pronađemo taj deo. Da li je to stranica 62?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Brojeći od kraja ove glave koja počinje "Albanski separatizam i terorizam ...

SUDIJA ROBINSON: U redu, sada smo našli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "Kao njegov najviši stadijum prouzrokovali su sadašnju krizu na Kosovu i Metohiji i oni su," vi ovde citirate zaključka Narodne skupštine ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Zaključke Narodne skupštine, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... glavna prepreka postizanju političkog rešenja. Na sve napore, ponude i dobru volju države da se pridruže političkom dijalogu i zajedno s drugim traže rešenje, albanske separatističke partije i njihovi lideri odgovarali su odbijanjem i opstrukcijom. Takav njihov stav podsticao je i ohrabrivao nastavak zločinačkih terorističkih bandi. Oni su zloupotrebili poštovanje sporazuma od strane naše države i prisustvo Verifikacione misije (OSCE Kosovo Verification Mission) i nastavili sa zločinima". A onda govorite o tome da je i država Albanija umešana u agresivne akcije protiv Savezne Republike Jugoslavije, protiv Republike Srbije na Kosovu i Metohiji. Ovde se ističe, pred kraj ovog pasusa: "Na to nikada nisu regovale zapadne sile, a OEBS još nije kompletirao svoju Verifikacionu misiju mada je u međuvremenu nastupila eskalacija terorističkih dejstava. U svetskim poslovima vodi se politika dvojnih standarda i efikasnost sprečava svaka ozbiljnija osuda terorističkih delatnosti albanskih separatista od Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija (UN Security Council)". Da li je to bilo, u to vreme, opštepoznata činjenica?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da. Vi ste, gospodine Miloševiću, pot-

pisali sporazum sa Hilom (Christopher Hill), američkim predstavnikom negde, koliko me sećanje služi, u oktobru 1998. godine. Na osnovu tog sporazuma posmatračka misija OEBS-a je instalirana na Kosovu i Metohiji sa sasvim konkretnim zadacima. Na njenom čelu je bio Amerikanac Vilijam Voker (William Walker).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo jednu ispravku za transkript. Sporazum je potpisan, to ste vi verovatno napravili lapsus, sa Holbrukom, ne sa Hilom.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Sa Holbrukom, da, da. Suštine je ovde bitna, po mom mišljenju može se nekad desiti da pogrešim tako u imenima. Ta misija je vrlo brzo pokazala svoje pravo lice. Umesto da nadgleda, da posreduje u traganju za mirnim rešenjem, da pomaže, misija je, zapravo, od prvog momenta počela da obnavlja albansku terorističku organizaciju koju je prethodno naša policija skoro u potpunosti porazila. Nakon akcija naše policije u leto 1998. godine, skoro sve terorističke grupacije su bile suzbijene, neka likvidirane, neke raštrkane, razbijene i tako dalje. Misija OEBS-a, pod rukovodstvom Vilijama Vokera, od prvog dana je počela da ih okuplja, stavlja pod svoju zaštitu, reorganizuje i priprema da služe kao NATO pešadija u predstojećoj agresiji. To smo imali izveštaje naših obaveštajnih službi i ja sam kao potpredsednik Vlade dnevno dobijao informaciju u kabinetu predsednika Vlade šta se dešava na tom planu. Naši državni organi su, dakle, na taj način, prateći rad Misije OEBS-a, ustanovili da je njen osnovni cilj da obnovi albansku terorističku organizaciju. I pokazalo se da su u dobroj meri oni tu terorističku organizaciju i obnovili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pogledajte sledeći pasus. Odnosno, to je sve, ne sledeći, ovo je sada treći pasus odozdo u ovoj glavi XIX. "Takvo ponašanje zapadnih zemalja je po svojoj suštini otvorena podrška separatizmu i terorizmu, pomoć i podrška zločinačkim aktivnostima. Pored toga, iskonstruisanim i netačnim ocenama da vojska i policija prekomerno upotrebljavaju silu, pokušavaju se sprečiti legitimne snage odbrane naroda i države da reaguju protiv terorista na adekvatan način, kao što to čine vojska i policija u

svim državama sveta koje se suočavaju sa ovim zlom". Dakle, da li je vama bilo poznato to stalno ponavljanje kako naša policija i vojska prekomerno upotrebljavaju silu?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da, neprekidno smo suočavani sa takvim optužbama sa zapada. Svaka akcija naše policije nazivana je represijom nad civilima. Svaka. I uvek smo optuživani za prekomernu upotrebu sile, mada niko nije razjasnio šta znači pojam "prekomerne upotrebe sile". Kad imate pred sobom teroriste, onda morate upotrebiti adekvatnu silu koja je dovoljna da uništize teroriste, a ne onu silu kojom biste se izjednačili sa teroristima, pa stvorili nerešenu situaciju. To je van zdrave logike. A s druge strane, teroristički akti više nisu nazivani pravim aktom, pravim imenom, nego napadi, ubistva, kidnapovanja, kao provokacije. Kad god albanski teroristi ubiju negde Srbina ili Albanca ili pripadnika neke druge nacionalne zajednice, jer treba imati u vidu, veliki broj Albanaca je ubila albanska teroristička organizacija poznata pod imenom UČK, veliki broj Albanaca. Dalje, svi, dakle napadi, ubistva i kidnapvanja s njihove strane su provokacije. Nisu to provokacije. To su najteži zločini, teroristički po svojoj prirodi.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Šešelji, mislim da ste sada nešto važno rekli kada ste govorili o primernoj sili, jer to treba razlikovati od neprimerene sile, a očigledno je da se koristio termin "neprimerena sila".

SVEDOK ŠEŠELJ: Ja mislim, gospodine Robinson, da sve vreme ja nešto važno govorim ovde. Ne mislim da sam bilo šta nevažno rekao u celom dosadašnjem svedočenju. A drugo, treba razjasniti šta je to neprimerena upotreba sile. Hoće li se to brojati broj metaka ispaljenih? Ili šta je to neprimerena sila? Mi nigde nismo albanska sela napadali napalm bombama ili sličnim oružjima. Uvek je sila bila primerena snazi terorističkog udara i našem cilju da teroriste uništimo. Svuda gde je dolazilo do pogibije civila, teroristi su krivi, jer su nastojali u nekoliko navrata da civile koriste kao živi štit. Nikada naši vojni i policijski organi nisu nepotrebno civile izlagali rizicima od

vatrenih dejstava. To vam garantujem kao tadašni potpredsednik Vlade. Uvek su vodili računa da zaštite civile.

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam. Moraćemo da preispitamo dokaze u vezi sa tim. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste tokom 1998. godine i početkom 1999. godine odlazili na Kosovo i Metohiju?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa ja sam već govorio da sam 1998. godine obišao veći broj mesta na Kosovu i Metohiji, obišao i neke naše vojne i policijske jedinice, razgovarao sa civilima, susretao se i sa Albancima, ne samo sa Srbima, a onda sam, negde je to bilo u toku januara meseca kao potpredsednik Vlade Srbije, učetvovao na sednici Vlade Srbije na Kosovu i Metohiji, u Prištini. Vlada Srbije je zakazala svoju sednicu u Prištini, mislim da je to bilo 15. januara, imamo to isto negde u dokumentima, ima jedan izveštaj ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To ćemo lako ustanoviti. Recite na koja područja na Kosovu i Metohiji ste posebno išli?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa najviše sam bio na području pećkog okruga, pošto su u to vreme tamo bila najintenzivnija teroristička dejstva. Bio sam u Dečanima, bio sam u Đakovici, bio sam u opštini Orahovac (Rahovec) i tako dalje, ali sam bio i u mnogim drugim mestima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite kako je postupala policija koju ... Jeste obilazili policiju?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako je postupala policija na Kosovu i Metohiji?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Policija je striktno postupala po nalogima Vlade Srbije i po propisima o svome radu. Striktno. I nisam zatekao nijedan slučaj prekoračenja nadležnost policijskih organa, niti kršenja propisa kojima se oni rukovode, što znači da je imala

zadatak da štiti civile, bez obzira na nacionalnost, da čuva javni red i mir i da uništava teroriste gde god se teroristi pojavljuju. Naravno, uvek nam je bio cilj da zarobimo i uhapsimo teroriste, a ne da ubijamo. Međutim, negde su borbe sa teroristima bile tako žestoke da je dolazilo do žrtava i imali smo popriličan broj žrtava među policajcima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: O tome postoje podaci. A recite kako je postupala vojska koju ste obilazili na Kosovu i Metohiji?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Vojska je uglavnom dejkstvovala na graničnoj liniji i ona se sukobljavala sa bandama koje su pokušale da ubacuju oružje iz Albanije na Kosovo i Metohiju. Ja sam obišao nekoliko karaula, nekoliko vojnih jedinica i upravo sam se tamo zatekao nakon razbijanja nekih albanskih grupa koje su na konjima prenosile oružje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kakvo je bilo stanje u gradovima na Kosovu i Metohiji koje ste obilazili?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: U gradovima je bilo potpuno mirno, normalno se život odvijao, ja sam slobodno šetao ulicama raznih gradova uključujući i Peć i mnoge druge gradove. Niti je bilo nekih provokacija, bilo je mnogo Albanaca na ulicama, neki su ćutali, prolazili kao da me ne vide, neki su se smeškali, neki su se samnom rukovali. Tad sam upoznao jednog izrazito ćesnog ćoveka Albanca koji se zvao Džafer Đuka (Xhafer Gjuka), u Peći, bio je tamo, koliko se ja sećam i opštinski funkcioner, s njim sam šetao kroz Peć. Na žalost ćuo sam da odmah nakon ulaska NATO trupa, albanski teroristi su ubili Džafera Đuku, baš zato što je bio lojalan Srbiji. Ja sam i s tim Džaferom Đukom, sećam se kao da je juće bilo, jedan izraziti visok ćovek, šetao pećkim ulicama, vodio dijalog, prilazili su nam stanovnici svih nacionalnosti i tako dalje. U gradovima je situacija bila potpuno mirna. Skoro bez ikavih incidenata. Incidenti su se dešavali u seoskim sredinama, u brdskom području, po šumama gde su te teroristićke bande najviše operisale.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste da je ubijen Džafer Đuka, on je bio član Direkcije JUL-a. Da li vam je poznato da je Džafer Đuka zaklan?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa čuo sam taj detalj da je zaklan. Nakon što su snage NATO ušle, njega su se dočepali albanski teroristi i zaklali ga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite kakve su bile ... Vi ste bili na svim sednicama Vlade u to vreme?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da, nije bilo nijedne sednice koju sam propustio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, kakve su bile ...

SUDIJA ROBINSON: Koje nacionalnosti je bio Džafer Đuka?

SVEDOK ŠEŠELJ: Iz veoma ugledne albanske porodice. Brojne i ugledne.

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Bili ste na svim sednicama Vlade. Da li ste propustili neku sednicu?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Koliko se ja sećam, nijednu sednicu Vlade nisam propustio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kakvi su bili stavovi, nalozi Vlade Srbije za postupanje naših snaga na Kosovu i Metohiji, posebno u pogledu zakonitosti postupanja i odnosa prema civilima?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Vlada Srbije imala nadležnost, pre svega prema policiji, a savezna vlada je imala nadležnost prema vojsci. Republička Vlada je policiji neprekidno, preko Ministarstva unutrašnjih poslova, davala smernice kako da se postupa, a, uostalom, policija je imala svoje pravilnike koji su beprekorni, bar po mom mišljenju. Dakle, što ste tiče civila, civilni se štite bez obzira na nacionalnost, na veru, na zanimanje, na pol, na životnu dob i tako dalje. I tako se policija i ponašala. Ako bi bilo slučajno negde kršenja

propisa o delovanju policije, onda su preduzimate disciplinske kaznene mere.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kakav je bio odnos Vlade i uopšte vlasti u Srbiji i Saveznoj Republici Jugoslaviji pema zakonitosti postupanja naših snaga i naših državnih organa u toku agresije NATO na Saveznu Republiku Jugoslaviju?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Takođe je bio takav i gde god je dolazilo do incidenata, izvršioci krivičnih dela su hapšeni, bilo da je reč o vojnicima, bilo da je reč o policajcima i privođeni sudu. Mnogi su osuđeni, ja vam sad ne bih mogao reći tačnu brojku osuđenih, ali je bila brojka poprilična. Vođeni su procesi, ako je neko negde nešto krao, pljačkao ili ubijao civile. Striktni su bili nalozi, ne smeju se ubijati zarobljenici, ne smeju se ubijati civili, ne sme se niko maltretirati, fizički mučiti, ne sme se pljačkati. Znao, u ratnim okolnostima vi sve to ne možete apsolutno izbeći, ali gde god je dolazilo do takvih slučajeva, naši organi vojske i policije su imali striktno naloge da odmah počinioce hapse i privode sudovima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pošto ste vi ovde potvrdili da ste imali detaljna saznanja o svemu šta se dešavalo u to vreme i sa pozicije potpredsednika Vlade i predsednika Srpske radikalne stranke koja ima odbore i svoju mrežu po celoj teritoriji, a pošto se ovde u raznim tačkama govori o diskriminaciji prema Albancima u Srbiji i Jugoslaviji, da li vi možete da navedete jedan primer diskriminacije izvršene prema Albancima na Kosovu i Metohiji? I da li je uopšte to šta se govori o diskriminaciji tačno?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne samo da ja ne mogu navesti primere diskriminacija Albanaca, nego i oni koji nas optužuju da smo diskriminirali Albance ne mogu da navedu kako smo to konkretno vršili diskriminaciju. Ako su Albanci imali sva prava kao i ostli građani, ako su čak bili privilegovani, pa nije država čak primenivala prinudne mere u naplati poreza, u naplati struje, vode i ostalih komunalija, onda to nije diskriminacija. Znao, čak i kod služenja vojne obaveze, ako se Albanac ne odazove, ja ne znam u to vreme da je ijedan išao u zatvor, ali ako se pripadnik druge nacionalnosti ne oda-

zove, bio je kažnjavan. Dakle, država ne samo što nije primenjivala mere diskriminacije prema Albancima, nego je bila i tolerantna u onim područjima gde nijedna druga civilizovana država ne bi bila tolerantna. Sve je rađeno u cilju masovnog pridobijanja Albanaca, pridobijanja na dijalog i na normalan život. Sve je rađeno u cilju izbegavanja oružanih obračuna ili pretećeg rata čiji su se oblaci sa zapada već nadvijali na našu zemlju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi, gospodine Šešelji, da li su vlasti u Srbiji i Saveznoj Republici Jugoslaviji ulagale napore, posebno tokom agresije NATO da se zaštite Albanci od pokušaja moguće osvete, reakcije na napade na našu zemlju i njene građane i takve stvari?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Prvo, naša vlast je pomagala Albancima da oni sami organizuju neke svoje seoske odrede zaštite čiji je bio cilj samo da obezbede miran život u tom mestu, u tom selu. Mi smo čak davali plate, koliko se sećam, tim Albancima. Država im je dala i nešto oružja. Država im je dala i uniforme pa ih čak nismo ni prisiljavali da nose naše ambleme na tim uniformama, pa su nosili te uniforme čak bez ikakvih amblema da ne bi izazivali kod svojih sunarodnika neku podozrivost "e to su srpski amblemi, to su jugoslovenski amblemi" i tako dalje. Zatim, u vreme NATO agresije, znate, najviše su stradali civili. Kad pogledate ukupne žrtve bombardovanja, videćete da je minimalno vojnika i vojne tehnike stradalo. Mislim, svega 11 oklopnih vozila na celom Kosovu i Metohiji posle tolikog žestokog bombardovanja. Stradali su civili. Zašto je tu bilo najviše žrtava među albanskim civilima? Zato što je njih bilo najviše, a, s druge strane, imali smo problem sa terorističkom organizacijom koja je unapred planirala masovno iseljavanje svojih sunarodnika Albanaca kako bi se pred međunarodnom javnošću to predstavilo kao stravičan problem, kao egzodus celog jednog naroda i tako dalje. Naša policija imala je zadatak da čuva red i mir koliko je to moguće sačuvati u ratnim uslovima, da materijalno pomaže, da pomaže hranom, medicinskim materijalom, da ubeđuje Albance da se ne iseljavaju, tamo gde ih nije bilo moguće ubediti da se ne iseljavaju, onda je policija imala zadatak da im bar obezbedi slobodno kretanje. A kad je reč o pograničnim delovima, da ih bar spreči da ne

upadnu u minska polja, jer naša vojska je skoro celu graničnu liniju minirala iščekujući napad NATO.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gde ste bili 15. januara 1999. godine?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: U Prištini na sednici Vlade Republike Srbije. Odlučili smo da sazovemo sednicu Vlade u Prištini da bi na taj način manifestovali našu volju, prvo da se Srbija ne odriče Kosova i Metohije kao svog sastavnog dela, a s druge strane, da bi na licu mesta još jednom pozvali kompletno stanovništvo Kosova i Metohije na tolerantan i miran život, na dijalog i tako dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 15. januara, dakle, tada kada ste vi bili na sednici Vlade u Prištini, desio se onaj događaj u Račku (Recak).

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko je ta vaša poseta trajala?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Mi smo imali sednicu Vlade, a onda je general Sreten Lukić koji je bio tada komandant naših policijskih snaga na Kosovu i Metohiji u sedištu Ministarstva unutrašnjih poslova u Prištini, organizovao ručak za predsednika i potpredsednike Vlade i bio je ministar unutrašnjih poslova, pokojni Vlajko Stojiljković. Mi smo tamo sedeli za ručkom, preko puta mene je sedeo policijski general Vlastimir Đorđević.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je bilo 15. januara?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To je bilo odmah posle sednice Vlade. Ministri su počeli da se vraćaju za Beograd, a mi potpredsednici s predsednikom Vlade i ministrom unutrašnjih poslova smo bili pozvani na ručak u sedište policije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde je pominjano da je Vlastimir Đorđević toga dana bio u Račku.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa nije mogao u isto vreme biti u Račku i sedeti preko puta mene. S njim sam najviše razgovarao u

toku tog ručka. U toku tog ručka on je dobio informaciju da se vodi borba sa teroristima u Račku i to vam mogu potvrditi svi drugi koji su se našli u to vreme na ručku u sedištu policije u Prištini i ostali potpredsednici Vlade. Znače, sa mnogim su ostali Ratko Marković i Milovan Bojić kao potpredsednici Vlade i mi smo i naredna dva dana bili na Kosovu i Metohiji. Sutradan, 16. januara ja sam helikopterom, policijskim, išao sa Vlastimirom Đorđevićem, Vojislavom Živkovićem koji je tada bio vaš predsednik partije za Kosovo i Metohiji i Sonjom Šćepanović iz Prištine za Prizren. Mi smo u sedištu policije u Prištini ostali odmah posle sednice Vlade, pa negde do večernjih časova. U večernjim časovima smo šetali Prištinom. I prvu informaciju nam je dao general Vlastimir Đorđević da se vodi sukob između naše policije i jedne snažne terorističke grupacije u Račku. Kasnije smo saznali taj ishod borbe, tu je poginuo veći broj albanskih terorista.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se, pogledajte ova dokumenta koja imate pred sobom, da li se u tabulatoru 2 nalazi članak iz "Zemunskih novina", to je specijalno izdanje, naslov je: "Vlada narodnog jedinstva postoji zbog Kosova i Metohije" i onda je tu jedan tekst, gore je datum 15. januar 1999. godine, "Vlada Srbije na Kosovu i Metohiji". To je izveštaj da ja Vlada 15. januara na Kosovu i Metohiji i koliko se ovde može videti, izjave potpredsednika Vlade i vaše i drugih potpredsednika koje se odnose na političku situaciju na Kosovu i Metohiji u to vreme.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja bih vam ovde prvo skrenuo pažnju na fotografije. Ovde su fotografije iz mnogih kosovko-metohijskih gradova gde se vidimo nas trojica potpredsednika Vlade, doktor Ratko Marković, doktor Milovan Bojić i ja kako sasvim slobodno, neometano, šetamo, čak oko nas nigde nećete videti policiju ovde. I to vam je svedočanstvo koliko je bila mirna situacija po kosovsko-metohijskim gradovima 15. januara 1999. godine. Možda je bilo ponegde policajaca u civilu, verovatno ih je bilo, ali toliko smo se osećali sigurnim da onih pravih policajaca, specijalaca do zuba naoružanih i oklopljenih, nigde nije bilo. Drugo, novinarska ekipa "Zemunskih novina" je pratila nas trojicu potpredsednika Vlade za sve vreme boravka, na svim sastancima koje smo tada držali, svim našim

javnim nastupima, u svim našim razgovorima, i tako dalje i ova reportaža je na taj način nastala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a u kojim ste mestima bili, da pređemo ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Bili smo pre svega u Prištini, Prizrenu, Peći, Gnjilanu, Podujevu (Podujeve) i još nekim mestima, ne mogu se sada, da vam iskreno kažem, svih mesta ni setiti. Ali ovo su okružna, okružna sedišta. Znači Priština, Przren, Peć, Kosovska Mitrovica (Mitrovica) i Gnjilane. Bili smo u Podujevu gde je živelo samo 1.000 Srba, a oko 100.000 Albanaca. I u Podujevu smo mirno šetali gradskim ulicama. Nigde nijedne provokacije nije bilo. Niko nam ništa nije dobio, nijedne ružne reči, ništa. Znači, kad prođem kroz ulice gradova u unutrašnjosti Srbije, pa ako neko pripada konkurentskoj političkoj partiji, nekad mi nešto dobaci, uvredljivo, ovako ili onako. Ovde se to nije desilo. Ja ne mogu sad da se hvalim "e Albanci su nas srdačno prihvatili", ali nije incidentnih situacija nigde bilo. Toliko je bilo mirno da nam policijska pratnja nije trebala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde je, koliko vidim, u prvom delu ovog članka sadržano nekoliko bitnih momenata iz izjave same Vlade sa te sednice 15. januara. Da li je to tačno?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ja mislim da su ovde ključni zaključci sa te sednice Vlade.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle 15. januara, evo to je ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: U novinarskoj interpretaciji, naravno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, naravno, to je reportaža, ali četvrti pasus u članku, nadam se, gospodine Robinson, da možete da nađete četvrti pasus, odatle počinje ovo šta želim da citiram. Vlada, dakle, 15. januara 1999. godine kaže: "Izbegavanje političkog dijaloga od strane dela albanske nacionalne zajednice koji neće političko rešenje i koji vrši opstrukciju političkog procesa, direktno pothranjuje zločine terorističkih bandi. Vlada ističe, kako saopštava

Ministarstvo za informacije Republike Srbije, da smirivanje situacije stvara uslove za obnovu i ubrzanje političkog procesa u interesu svih građana na Kosovu i Metohiji i naglašava da svi počinioци terorističkih akata moraju biti kažnjeni za zločine koje su počinili". Da li ste to našli?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da i ovo dalje su zaključci Vlade. "Terorizam ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada, Vlada kaže da je terorizam zlo za sve, to je ono šta sada govori ceo svet,. "Vlada Srbije zahteva da međunarodna zajednica prekine sa politikom dvostrukih standarda, osudi terorizam i onemogući podršku teroristima iz inostranstva. Vlada očekuje od Verifikacione misije da za vreme trajanja svog mandata predoči svetskoj javnosti istinu o pravim uzrocima problema na Kosovu i Metohiji, zločinima terorista, o nastojanjima Srbije i Jugoslavije da se političkim sredstvima nađu rešenja za probleme i tako u celini i dosledno izvrše svoje obaveze iz Sporazuma Vlade Jugoslavije i Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju". Dakle, da li je uopšte bilo neke, nekog iskakanja ili rekao bih nekog izuzetka u kontinuitetu od jednog stalnog nastojanja da se mirnim putem reši problem na Kosovu i Metohiji, da se postigne konsensus, da se problem rešava na principima nacionalne ravnopravnosti kako je to bilo i sadržano u rešenju za Kosovo u onoj dvodomnoj Skupštini koju ste pominjali i principima koje ste tada usvajali?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Ne, nikakvog iskakanja nije bilo. Ovi zaključci koji su ovde interpretirani zapravo obeležavaju kompletnu aktivnost tadašnje Vlade narodnog jedinstva u Srbiji povodom Kosova i Metohije. Vlada je neprekidno po tom pitanju bila jednodušna, uvek insistirala na miroljubivim metodama rešavanja problema. Bili smo svesni da problem postoji, a hteli smo da ga rešimo na demokratski i civilizovan način. S terorizmom se nismo mogli pomiriti, a bili smo spremni da razgovaramo o svemu i da tražimo rešenja koja neće dovesti u pitanje teritorijalni integritet Srbije. Samo teritorijalni integritet Srbije bila je tačka gde nije bilo odstupanja. Sve ostalo je bilo podložno dijalogu i traganju, zajedničkom traganju za rešenjima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Svi su ovi stavovi važni, ali zbog racionalnog korišćenja vremena ja ću sledeći stav da preskočim, pa da citiram ovaj koji dalje sledi: "Vlada još jednom potvrđuje svoje opredeljenje da se problemi na Kosovu i Metohiji mogu rešiti samo političkim dijalogom, poštovanjem teritorijalnog integriteta i suvereniteta Srbije i Jugoslavije i punom ravnopravnošću građana i nacionalnih zajednica. Vlada ponovo poziva predstavnike albanskih partija da se pridruže političkom dijalogu sa predstavnicima svih nacionalnih zajednica koje žive na Kosovu i Metohiji, osude i odreknu se terorizma i zajedno sa svima traže političko rešenje koje će obezbediti ravnopravnost, a onemogućiti majorizaciju i diskriminaciju po bilo kom osnovu". Šta je suština tog prilaza, gospodine Šešelji?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa prvo, miroljubivo rešenje ukupnog problema, demokratsko rešenje problema, eliminisanje terorizma, sprečavanje bilo kakve diskriminacije. Znače, kad se borimo protiv diskriminacije, ne možemo se boriti samo protiv diskriminacije u odnosu na Albance. Moramo se boriti protiv diskriminacije i u odnosu na Srbe i Gorance i Rome i Muslimane i Turke i Egipćane, sve one koje su živeli tada na Kosovu i Metohiji. I od kojih mnogi danas tamo, na žalost, ne žive. Dakle, borba protiv diskriminacije podrazumeva ukidanje svih oblika diskriminacije i zaštitu svih potencijalnih žrtava diskriminacije. Kako bi moglo da dođe do diskriminacije? Pa i majorizacijom. Znače, jedan od osnovnih oblika diskriminacije koja se dešavala na Kosovu i Metohiji posle Drugog svetskog rata je bila diskriminacija majorizacijom. Ako su Albanci u većini, znači svi ostali kao i da ne postoje. Pa su drugi prisiljavani da se izjašnjavaju kao Albanci, da se albanizuju i tako dalje. Nediskriminacija podrazumeva potpunu slobodu svih nacionalnih zajednica i očuvanje njihovog identiteta. Zbog toga smo toliko insistirali na očuvanju identiteta svih nacionalnih zajednica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Od najveće do najmanje.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Od najveće do najmanje. Da, samo tada je moguće ukinuti bilo kakvu diskriminaciju. Ako najveća nacionalna zajednica može da diskriminiše sve ostale, šta smo onda

postigli?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da prođemo samo dalje kroz ovaj tekst. Ispod ovog podnaslova, prvi podnaslov koji sledi je “Vlada narodnog jedinstva, opravdano ime”, to je podnaslov, nadam se, gospodine Robinson, da možete to lako da vidite, ovde vas citiraju i evo šta vi kažete osvrćući se na sporazum, u četvrtom pasusu, kaže: “Osvrćući se na sporazum koji su postigli predsednik Savezne Republike Jugoslavije Slobodan Milošević i američki ambasador Ričard Holbruk, Šešelj je ukazao da je država u uslovima pretnji i u želji da izbegne rat, velike žrtve i razaranja, pružila izvesne ustupke potencijalnom agresoru, ali da oni ne diraju u teritorijalni integritet i suverenitet zemlje”.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa mi smo potencijalnom agresoru zaista napravili ustupke time što smo prihvatilo dolazak Misije OEBS-a, time što smo prihvatili na određen način strano mešanje u naše unutrašnje odnose. To su ustupci.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: To nijedna druga država na svetu ne bi prihvatila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, uprkos tome stvar je eskalirala. Vi govorite o tome kako je broj policije vraćen na nivo u mirnodopskim uslovima, da je policija sposobna da se obračuna s terorizmom...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Vi ste to, gospodine Miloševiću, utanačili u ovom sporazumu sa Holbrukom. Da se broj naših policajaca koliko se sećam svede na 10.000, ako me sećanje dobro služi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo ste dobro ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: I mi smo striktno sproveli taj vaš dogovor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo ste dobrog pamćenja, gospodine Šešelj, a podsetiću vas da u ovom tabulatoru 25 u vašem

članku, upravo u ovom poglavlju XIX koje smo malopre citirali, tamo gde se govori o iskonstruisanim i netačnim ocenama da se prekomerno upotrebljava sila, stoji rečenica koja glasi, to je treći pasus od kraja XIX poglavlja: "Time se želi poništiti stav usaglašen sa međunarodnom zajednicom u kome izričito stoji da" i onda citirate iz sporazuma: "Državni organi zadržavaju pravo da adekvatno odgovore na bilo koju formu terorističke aktivnosti i kršenja zakona koji mogu da ugroze bezbednost građana i predstavnika vlasti"

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: A ko je to od nas mogao da traži da mi kapituliramo pred teroristima? Kakva je to država?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mi smo zadržali i u skladu sa tim pravom reagovali na terorističke napade. Da li je nešto bilo izvan toga, neko nasilje koje su organi preduzimali?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Isključivo smo reagovali na terorističke napade i obračunavali se samo sa teroristima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vraćajući se na ovaj tabulator 2 u ovom članku "Zemunskih novina" koji daje prikaz boravka Vlade na Kosovu 15. i 16. januara, opet vas ovde citiraju, to je tri pasusa dalje od ovog koji smo već citirali o sporazumu između mene i Holbruka, vi kažete, oni pišu: "Ukazujući da nam Amerikanci otežavaju slamanje terorizma na Kosovu i Metohiji, Šešelj je ocenio da mi zapravo vodimo borbu sa Amerikom, jer se Šiptari nikada ne bi digli da nije bilo podrške SAD".

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: I to je istina. I oni bi sigurno tražili neki *modus vivendi*, tražili bi varijantu da se sporazumeju i da živimo svi normalno u Srbiji, da se svačija prava poštuju, da nisu neprekidno inspirisani od strane zapadnih sila koje su im davale ogromna obećanja koja ni danas nisu u stanju da ispune. Znate, sad zapadnim silama prete terorističke akcije na Kosovu i Metohiji, već su se pojavile takve pretnje, jer njima je obećana potpuna nezavisnost, zapadne sile ne znaju kako da im daruju tu nezavisnost, jer se ona ne može uklopiti ni u današnje međunarodno javno pravo bez obzira koliko ga je globalizam rastočilo. Još bih vas jednu stvar podsetio, gospodine Miloševiću. U to vreme, ja to znam pouzdano kao tadašnji pot-

predsednik, imali smo ukupno 25.000 policajaca u celoj Srbiji od kojih je 10.000 bilo angažovano na Kosovu i Metohiji, a danas Srbija, iz koje su izdvojeni i Kosovo i Metohija i pod NATO okupacijom, ima preko 30.000 policajaca. Mislim da je i ovaj podatak veoma značajan i za Pretno veće da danas Srbija ima mnogo više policajaca, reč je o ovlašćenim službenim licima, dakle ono šta je policijajac u pravom smislu reči. Ne mislim tu na sekretarice, na činovnike, na prateće osoblje. Ovlašćeno službeno lice koje ima pravo da hapsu pod određenim, zakonom propisanim uslovima. Sad ih ima preko 30.000. U naše vreme, u vreme krize na Kosovu i Metohiji, pred bombardovanje bilo je svega 25.000. Te podatke možete proveriti u Vladi Srbije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Od tih 25.000, 10.000 ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: 10.000 je na Kosovu bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodin Najs je ovde tvrdio da je Srbija bila policijska država.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa to su izmišljotine, to su neozbiljne tvrdnje, jer ne može policijska država biti koja ima tako enormno mali broj policajaca u odnosu na broj stanovnika. S druge strane, nema policijske države tamo gde se ne proganjaju policijskim merama politički protivnici i tako dalje. Ja kao jedina možda žrtva s vremena na vreme, kad sam na različite načine isprovocirao dejstvo policije mogu o tome da svedočim. Treba imati argument za tvrdnju "policijska država". Srbija nije bila policijska država. Srbija je imala neke nedostatke u razvoju demokratskog političkog sistema, naravno, jer se nalazila u toj fazi takozvane tranzicije, ali da je bila policijska država, to niko ozbiljno ne može da tvrdi.

SUDIJA ROBINSON: Koji je bio odnos policajaca i stanovništva?

SVEDOK ŠEŠELJ: Na Kosovu i Metohiji? Mislite na celu Srbiju ili na Kosovo i Metohiju?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa, eto, 10 miliona, 25.000, lako je ustanovi-

ti.

SUDIJA ROBINSON: Da vidimo prvo za Kosovo.

SVEDOK ŠEŠELJ: Prema stanovništvu? Brojčani odnos ili u ponašanju odnosi?

SUDIJA ROBINSON: Da, brojčani.

SVEDOK ŠEŠELJ: Brojčano. Pa na Kosovu i Metohiji moglo je živeti negde oko 1.500.000 stanovnika, jer ono šta su bile procene s obzirom da su Albanci bojkotovali popis stanovništva, ne može se uzeti zdravo za gotovo. Prema nekim našim procenama oko, između 800.000 i 1.000.000 je živelo Albanaca, bilo je preko 200.000 Roma, bilo je oko 150.000 Muslimana, bilo je između 200.000 i 300.000 Srba, Turaka možda 50.000, Goranaca 60.000 i tako dalje, a u svakom slučaju, to bi bila neka okvirna brojka koju ne može niko precizno utvrditi. Na tu brojku, svega 10.000 policajaca, u uslovima terorističkih dejstava. Morate imati u vidu da svaka država kad je pod pretnjom terorizma mora povećavati broj policajaca. 10.000 policajaca je bilo ukupno na Kosovu i Metohiji i tako je postignuto Sporazumom Milošević - Holbruk. Brojka je nešto ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vaš kolega, potpredsednik Vlade Milovan Bojić kaže na sledećoj strani: "Nije slučajno što se udar na Kosovu i Metohiji desio u trenutku kada je naša zamlja oslabljena sankcijama trebalo da se reformama okrene ka boljem životu za sve građane". Kakav je odnos bio između činjenice da smo bili izloženi već jednom čitavom, niz godina pritiscima, sankcijama ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Agresija protiv Jugoslavije je išla u fazama. Prvo su zapadne sile podstakle i potpomogle slovenački separatizam, pa posle jedne nespretno intervencije JNA iz koje Srbi nisu stajali, nego Hrvati u saveznim organima vlasti, Ante Marković, Stipe Mesić i ostali, Veljko Kadrijević, ministar odbrane, posle te nespretno

intervencije vojske kada je došlo do velikih žrtava među mladim vojnicima, mi smo imali nekoliko građanskih ratova. Zapadne sile su otcepile Sloveniju, pa su podstakle hrvatski separatizam, pomagale ga dok nisu dovele do egzodusa skoro kompletnog srpskog stanovništva. Pa su onda pomagale muslimanski separatizam u Bosni i Hercegovini do Dejtonskog sporazuma. Kad je ta faza završena, došla je red na Kosovo i Metohija. Već nam je Kontakt grupa nagoveštavala da će otvarati pitanje raške oblasti, odnosno, Sandžaka i Vojvodine. Dakle, agresija protiv one bivše Jugoslavije išla je postepeno, u fazama, korak po korak, kad jednu stvar postignu na antirpskoj platformi, zapadne sile kreću u naredni obračun, dok nisu doveli Srbiju u situaciju da nema kud. Ultimatum iz Rambujea je bio taj faktor koji nam je stavio do znanja - nemamo kud.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde se u srednjem pasusu, na ovoj strani pominju Ibro Vajt (Ibro Vajt) i Malić Malići (Maliq Maliqi), dakle, jedan Goranac, jedan Albanac koji su funkcioneri, partijski, uputili zahtev državnim organima da se hitno i do kraja, bez obzira na sve pritiske sa zapada, obračunaju sa teroristima kako se ne bi ostvarila njihova najava rata na proleće. Šta se govorilo tada kad ste vi bili o ratu na proleće?

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Rat niko nije želeo. Ni Albanci nisu želeli rat, a iščekivao se rat i rat je bio nagovešten. Zapadne sile su stavile do znanja albanskim teroristima da predstoji rat i spremale ih za taj rat. Albanski teroristi trebali su da budu NATO pešadija. Amerikanci i ostli zapadnjaci nisu bili spremni da svoje kopnene trupe šalju u rat, znali su kakvi su vojnici Srbi, znali su da će tu biti velikih pogibija, hteli su da neko drugi krvari za njihove interese i to su postigli tako što su naoružavali albanske terorističke formacije. Ali u stanovništvu je bio strah od rata. Rat ni Albanci u masi nisu želeli. Ko želi rat, ko želi bombardovanje, ko želi razaranje, ko želi glad, ubijanja, pogibije? To niko normalan ne može da želi. To nisu ni Albanci želeli, ali je rat je i njima bio nametnut da bi bili sredstvo u rukama Atlanskog pakta protiv Srbije i srpskog naroda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pogledajte ovaj deo koji nosi pod-

naslov "Sudbina i preci". Tu se govori o tome da su potpredsednici Vlade Srbije posetili Peć. To je sve u toku ovog boravka 15. i 16.

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da. I 17. smo bili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I 17. I onda citiraju vašeg kolegu Ratka Markovića koji je, kao što znate i svedočio ovde, gde on kaže da je Vlada za politički dijalog, mirno i pravično rešenje problema na Kosovu i Metohiji i za humanu koegzistenciju svih stanovnika pokrajine. Da li možete da kažete da li ste vi bili neprekidno zajedno sa ostalim potpredsednicima Vlade, Ratko Marković je predvodio delegaciju Vlade Srbije na pregovorima, na tih 20 pokušaja pregovora u Prištini ...

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Da, ali tu je bio i zamenik predsednika Srpske radikalne stranke Tomislav Nikolić. Na svaki pokušaj pregovora je on išao i bio sam direktno upućen preko njega u sve to šta se zbivalo. A, uostalom, mi smo na Vladi Srbije davali instrukcije toj našoj pregovaračkoj delegaciji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da pogledamo šta citiraju novine od toga dana, Ratka Markovića. On kaže, znači ovo je podnaslov "Sudbina i preci", drugi pasus ima navodnice pošto ga citiraju: "'Kosovo i Metohija je etnički heterogeni prostor i tako mora da ostane. Svako ko proba da etnički očisti ovaj prostor neće uspeti,' rekao je Marković dodajući da je ovaj prostor istorija napravila etnički raznolikim i da se ta etnička struktura ne može menjati".

SVEDOK ŠEŠELJ – ODGOVOR: Pa, gospodine Miloševiću, gledajte sada šta se dešava sa ostacima bivše Jugoslavije: od svih bivših jugoslovenskih federalnih jedinica samo je Srbija ostala multietničko i multikonfesionalno društvo. Bosna i Hercegovina ja podeljena zbog građanskog rata, a Hrvatska je skoro sve Srbe proterala sa teritorije Republike Srpske Krajine, dakle svi su morali prinudno da se isele, da beže glavom bez obzira. Samo je Srbija ostala multikulturalno, multinacionalno i multikonfesionalno društvo u pravom smislu reči. Ovde bih samo obavestio Pretresno veće, pošto se na jednoj stranici dole pojavljuju "Zemunske novine", oznaka "Zemunske

novine”, pa na drugoj “Velika Srbija”, pa sve naizmenično. Ovo je bilo specijalno zajedničko izdanje “Velike Srbije” i “Zemunskih novina”, da ne bi bilo nikakve zabune, da ne pomislite da su dve razlilite novine u pitanju. Te dve redakcije, pošto su ih često činili isti ljudi, s vremena na vreme su objavljivali zajednička izdanja. Ovo je jedno od tih zajedničkih izdanja. Dakle, jedna novina je u pitanju, ali zajedničko izdanje dva lista.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To objašnjenje je korisno ...

SUDIJA BONOMI: Gospodine Šešelj, pre nego što potpuno izgubim nit, molim vas da me podsetite koji je bio cilj, koja je bila svrha NATO da obezbedi sebi pešadiju, odnosno da stavi pod kontrolu određeno područje u Srbiji?

SVEDOK ŠEŠELJ: NATO ima geostrateške interese na području Kosova i Metohije. Tu je više razloga. Prvo, vama je poznato, gospodine Bonomi, da NATO ima strateški interes da do kraja razori Rusiju. I on pravi uporišne tačke i na Balkanu i u Ukrajini (Ukraina) i u Centralnoj Aziji. I da mu je krajnji cilj da se Rusija, nije mu dovoljno što je rasturen celi Sovjetski savez (Soviet Union) nego želi i celu Rusiju da pocepa. On ne želi u pozadini nijedan faktor koji mu nije pouzdan u takvim njegovim namerama. A zašto smo mi Srbi uvek bili izloženi udarcima NATO i zašto je NATO uvek podržavao naše neprijatelje i u građanskim ratovima koji su vođeni? Baš zato što NATO u nama vidi tradicionalne ruske saveznike na Balkanu i želi da nas uništi i kao državu i kao politički faktor i kao subjektivnu jednu snagu koja se ne miri sa diktatom sa strane. NATO želi da ima baze na Kosovu i Metohiji, NATO želi da preko prostora Makedonije, da napravi naftovod kojim bi provodio naftu iz Centralne Azije zaobilazeći Bosfor (Bosforus) i Dardanele (Dardaneli), pošto oni uskoro neće imati dovoljan kapacitet za prolaz tankera i želi, dakle, da ima potpuno jasnu situaciju. S druge strane mora uskoro da povlači sve vojnike sa područja Nemačke (Germany). Gde će ih, ako ne na Balkan. A koji će mu biti povod da dovede vojnike na Balkan? Pa

neuralgična tačka Evrope, ratna situacija, dolaze kao mirovne trupe i tako dalje. Sve je to već toliko otrcano, sve je to toliko providno da je možda i beskorisno o tome raspravljati.

SUDIJA BONOMI: Dakle, mislim da ste spomenuli šest različitih razloga koji su, prema vašem tumačenju, odnosno zbog čega se prema vašem tumačenju to desilo. Prvi je izgleda strateški cilj da se obezbedi mesto u Srbiji. Da li možete da mi kažete kako NATO koristi tu činjenicu, a to je da, prema onome šta ste vi rekli, NATO ima sad kontrolu nad jednim delom Srbije?

SVEDOK ŠEŠELJ: Pa nije, gospodine Bonomi, sad NATO ima kontrolu nad celom Srbijom. NATO je prvo zauzeo Kosovo i Metohiju da bi oslabio vlast u Srbiji ...

SUDIJA BONOMI: Molim vas da se koncentrišete na moje pitanje. Kako oni koriste tu činjenicu što imaju kontrolu nad Srbijom?

SVEDOK ŠEŠELJ: Prvo, oni na osnovu kontrole nad Srbijom imaju jedan problem manje u svojim daljim nastupanjima prema istoku. To je osnovni vid korišćenja. Dakle, u strateškom smislu. Drugo, imaju ekonomski interes. Ogoromna su prirodna bogatstva na Kosovu i Metohiji uglja, olova (Pb), cinka (Zn), nikla (Ni). Nikla mislim da ima milione tona dokazanih zaliha. Oni su počeli protivpravno, iako ih na to ne ovlašćuje ni Rezolucija 1244 Saveta bezbednosti, ni bilo šta drugo da rasprodaju srpsku državnu imovinu na Kosovu i Metohiji i tako dalje. Ali šta je suština? Rekao sam vam već: oni pomažu Hrvate protiv Srba, Muslimane protiv Srba, Albance protiv Srba da bi Srbi bili što više oslabljeni kao jedini državotvorni faktor na ovom balkanskom prostoru. Oni izmišljaju nove nacije. Muslimani su izmišljena nacija. To su potomci nekadašnjih Srba koji su pod turskom okupacijom prešli na islamsku veru, a koji i danas govore srpski jezik. Pa i ovaj vaš Sud ovde izmišlja novi naziv za naš jezik pa ga zovete bosansko-hrvatsko-srpski, a, u stvari, sve je to srpski jezik za lingvistiku. Od Srba katolika stvarali su hrvatsku naciju pod uticajem Vatikana (Vatican). Hrvatski jezik je istorijski zaboravljen. Bio je jedan mali narod koji se

nazivao Hrvatima, koji je uništen za vreme turske najezde. Ovo šta danas nazivate "Hrvatima" uglavnom su Srbi katolici, njima je srpski maternji jezik. U tome je suština. A ima još jedna stvar: Albanci su uz pomoć turskog okupatora naseljeni na Kosovu i Metohiji, služili su Turcima i spadali u najokrutnije pomoćne turske trupe. Pa su onda služili Austrijancima i Nemcima u Prvom svetskom ratu, pa su služili Hitleru (Adolf Hitler) u Drugom svetskom ratu. Hitler je celu SS diviziju formirao od Albanaca, SS diviziju "Skender beg" (SS divizioni Skenderbeu). Pa su sada služili NATO paktu protiv srpskog naroda. U Bosni je Hitler formirao od Muslimana takođe SS diviziju, "Handžar", takozvanu. Hrvati su pod ustaškim režimom ratovali pod Staljingradom (Stalingrad), Hrvatska legija je 10.000 vojnika imala pod Staljingradom. Mi danas ponovo proživljavamo našu tragičnu i krvavu istoriju. To je osnov svih ovih pitanja o kojima se raspravlja.

SUDIJA BONOMI: Ja pokušavam da shvatim veliki strateški i ekonomski značaj Srbije i ja sam vam zahvalan na vašem odgovoru.

TUŽILAC NAJS: Pre nego što nastavimo, hteo bih da zamolim za dva minuta, jer bih hteo da pokrenem jedno pitanje.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, moramo da prekinemo sa radom budući da će u 14.15 da se održi jedna druga rasprava u ovoj sudnici. Dakle, sada ćemo samo da saslušamo gospodina Najsa.

TUŽILAC NAJS: Ako bismo mogli da pređemo na privatnu sednicu nakon što se svedok povuče iz sudnice, budući da to nema nikakve veze sa njegovim svedočenjem.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Šešelji, možete da idete, a vratićete se u utorak u 9.00.

SVEDOK ŠEŠELJ: Kad sledeći put dolazim u sudnicu?

SUDIJA ROBINSON: Sledeći utorak, sledeći utorak u 9.00.

SVEDOK ŠEŠELJ: Pitam zato što sam juče ceo dan uzaludno čekao,

pa želim sledeći put da znam pouzdano kad dolazim, kad ne dolazim. Hvala vam.

SUDIJA ROBINSON: Nećete uzalud da čekate, gospodine Šešelj. Gospodine Najs, izvolite.

TUŽILAC NAJS: Ako možemo samo na trenutak da pređemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

Fond za humanitarno pravo